פולע טאבעלעז פון דער מלוכה-לאטעריע זעה $\frac{8}{9}$-טע זייט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

הײַנט 10 זייטען

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 30 גראשען

נייעס פאלקסבלאט

№ 68	Łódź, Niedziela 20 marca 1932 r.	צענטער יאהרגאנג	לאדז, זונטאג, י״ב אדר ב׳ תרצ״ב	№ 68

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71 אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל.

„ארט" געז. צו פערשפרייטן מלאכה און ערד-ארבייט צווישן יודן „ארט" איז לאדזש „ארט"

דינסטאג, דעם 22. מערץ ד. י. אין די זאלען פון „אזא" נארוטאוויטשא 20

1603

גראנדיעזער פורים-באל

אימפאזאנטע פורים-אטראקציעס || גלענצענדער באל און דזשאז-ארקעסטער

רייכע פאנטו-לאטעריע / באר און בופעט. — בילעטן צו 5 און 3 זל.

משלוח-מנות לפורים — פון ארץ-ישראל׳דיגע פראדוקטען

ספעציעלע פארגעברייטע קארבען און טעלער פון 3 זל. אן, פון אשכוליות, פאמעראנצען געפרעסטע ראדזינקעס, זיתים, קאנפיטורען, מאנדלען, מארמעלאד, סצוקעס, אראנזשארע.

ארץ-ישראל׳דיגע משלוח-מנות בעשיינט די שמחה און בעצירט אייער טיש.

קויפט און פערשפרייט „תוצרת הארץ".

„תוצרת ארץ-ישראל" שרודמיעסקא 1. טעל. 193-42.

1548

גריסען נאך ארץ-ישראל.

1748 דער פארשטעהער פון „תוצרת ארץ-ישראל" ה׳ איבז. י. זעלינסקי, פאהרט אפ דינסטאג נאך ארץ-ישראל. די אלע וועלכע ווילען אפגעבען א גריס זייערע קרובים, פריינד און בעקאנטע אין ארץ-ישראל קאן זיך מעלדען היינט און מארגען פון 9 פריה ביז 9 אווענד אין „תוצרת א״י-ישראל" שרודמיעסקא 1. טעלעפאן 193-42.

נאך לאנגע שווערע ליידען איז געשטארבען אין עלטער פון 73 יאהר מיין ליבער מאן, אונזער טייערער און אונפערגעסליכער פאטער, שוויגערפאטער, גראספאטער, שוואגער און אנקעל

נ״ע

יוסף בן ר׳ יהודה זוסמאנעק

די לויה קומט פאר היינט, זונטאג, דעם 20 מערץ 1932, 12 א זייגער בייטאג פון טרויער-הויז שרודמיעסקא 24, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

1733

גיט אכטונג אויף דער פאבריקס-מארקע מיט דער צוגאבע פון נאמען!

ווארנונג!

שוין ווייט 50 יאהר פאבריצירט מיין פירמע

Łódzka Manufaktura Pluszowa

Teodor Finster

בעט-פלוש-קאפעס פערזעהען מיט דער שוץ-מארקע דריי-עק מיט די אותיות Ł M P און צוגעגעבען דעם נאמען

Ł M P

TEODOR FINSTER

די אויסארבייטונגען, וואס זענען בעקאנט אין גאנצען לאנד מיט זייער גוטס-קייט און אויספרובירטע קוואליטעט שם׳ען מיט זייער אלגעמיינער אנערקענונג און האבען זייער פעסטגעשטעלטע רענאמע צווישען די אפנעהמער.

די לעצטע צייטען בעמיהט זיך די קאנקורענץ נאכצומאכען די דאזיגע, בענוצענדיג דערביי מיין שוץ-מארקע, ווי צום ביישפיל דעם דריי-עק, ארייננשטעלענדיג אנשטאט די אותיות Ł M P און דעם נאמען TEODOR FINSTER — אנדערע ענליכע אותיות אהן א נאמען. דאס איז א געוועהנליכער מאנעוור ארייננצופיהרען די אפנעהמער אין טעות און א חשק אונטערצודריקען די קויפער מינדערווערטיגע נאכמאכונגען אנשטאט די בעקאנטע און אויספרובירטע סיי אין סארט און סיי אין דער קוואליטעט פון די קאפעס פון דער פירמע

ŁODZKA MANUFAKTURA PLUSZOWA

TEODOR FINSTER

די איצטיגע צייטען זענען שווער, או מ׳זאל אויסגעבען געלט אויף מינדערווערטיגע פאלסיפיקאטען. די פולע גאראנטיע סיי אין דער קוואליטעט און גוטסקייט גיבען נור די קאפעס פון דער פירמע

Łódzka Manufaktura Pluszowa TEODOR FINSTER

ווארנונג: די קאפעס פון מיין פירמע זענען צו בעקומען ביי די הורט-סוחרים:

w Łodzi — WOLF PAKUŁA, ul. Południowa 2

i J. ROTENBERG, ul. Nowomiejska 1

w Warszawie — A. A. LITMANOWICZ, ul. Gęsia 5

גיט אכטונג אויף דער פאבריקס-מארקע מיט דער צוגאבע פון נאמען!

אונזער ליבען שוואגער

שלמה גאלדבערג און פאמיליע

צוליב׳ן טויט פון זייער אונפערגעסליכער מוטער

נ״ע

ערקע

דריקען מיר אויס אונזער אינניגסטען מיטגעפיהל מיט די טראדיציאנעלע ווערטער המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים

פעלא און עליאש ציגלער

1747

ENGLISH

פאראנפענגער און פארטגעשריטענע. קאנווערסאציע, ליטעראטור

צו צוגענגליכע פרייזען ערטיילט א פעהיגער פעדאגאג. — אפפערטען אין אדמיניסטר. פאר „Mir"

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקן מיר אויס אונזער ליבען שוואגער

שלמה גאלדבערג און פאמיליע

צוליב׳ן טויט פון זייער אונפערגעסליכער

נ״ע

מוטער

זייט געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים

יוסף פוקס און פאמיליע

1754

רעשטען

לאדז, נאוואמיעסקא 5

פראנט, 2-טער שטאק

פערשידענע קאמגארנס, ביליצער, טאמאשאווער און לאדזער

אויף אנציגער און פאלטענס

מיט 30% ביליגער

קומט און איבערצייגט אייך, ביי

SZCZĘSLIWY

נאוואמיעסקא 5, פראנט, II שטאק

Dr. med. NIEWIAZSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.

זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארם.

געזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

אנאנסען אין „נייעם פאלקסבלאט"

האבען דעם גרעסטען ערפאלג!

א הארציגען דאנק

דריקען מיר אויס אונזער ג. מיטגליד

ה׳ סאול פרידמאן און פרוי

פאר זייער שפענדע 100 זל. לטובת אונזער אינסטיטוציע.

די פערוואלטונג פון בית היתומים

זגערזשער 40.

4156

נאך לאנגע שווערע ליידען איז געשטארבען אין עלטער פון 70 יאהר מיין ליבע פרוי, אונזער טייערע און אונפערגעסליכע מוטער, שוויגערמוטער, גרויסמוטער, שוועסטער און טאנטע

אסתר אשת ר׳ אברהם קאפעל נ״י

גייזלער

(געבוירענע בימאוויטש)

די לויה קומט פאר היינט, זונטאג, דעם 20 מערץ 1932 1 בייטאג פון טרויער-הויז זגיערזשא 37, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע

1757

סיים און סענאט-סעסיע געשלאסען

אפאזיציע פערלאזט די זיצונג בעת די שלוס-רעדעס פון די מארשאלקעס

וו א ר ש א, 19. (טעלעפ.) דער מארשאלעק פון סיים עפענט די זיצונג און מעלדעט צווישען אנדערע, אז די דעפוטאטען דאנעצקי און דודושינסקי פערלירען זייערע מאנדאטען ווייל זיי זענען נישט געווען אויף 15 זיצונגען פון סיים.

ער רופט אויף ווישליצקי'ן צו ארדנונג צוליב דעם, וואס ווישליצקי האט זיך אויפן פריהערדיקער זיצונג אויסגעדריקט ווענען גרינבוים'ן אז ער איז א לאבוס.

עס ווערען אנגענומען א רייה קליינע פאר שלאגען און אויסבעסערונגען פון די סאנאציע-רעפעראנטען און דער מארשאלעק שוויטאלסקי הויבט אן זיין רעדע, צו געזעגענען זיך מיט די דעפוטאטען.

ווי נאר ער הויבט אן זיין רעדע פערלאזען אלע דעפוטאטען פון אפאזיציע דעם סיים. עס בלייבט נאר טראמפטשינסקי אלס אבסערוואטאר.

דער מארשאלעק האלט א לאנגע געזעגענונגס-רעדע, ער דערצעהלט, אז עס זענען געווען 41 זיצונגען אין משך פון 5 חדשים. עס זענען אנגענומען געווארען 185 רעגירונגס-פראיעקטען, מען האט בעהאנדעלט 294 ענינים.

ער דערצעהלט אויך, אז לויט די שורות אין דער סטענאגראמע האבען די אפאזיציע-דעפוטאטען גערעדט מעהר ווי אלע אנדערע, הייסט עס, אז דער סיים איז נישט געווען קיין שטומער.

נאך דער לאנגער רעדע לייענט איבער דער פרעמיער פריסטאר דעם דעקרעט ווענען שליסען די סעסיע.

* * *

נאכדעם ווי דער סענאט האט פערענדיקט זיין ארבייט האט דער סענאט-מארשאלעק זיך געזעגענט אין דער רעדע מיט די סענאטארען. ער האט געריהמט די ארבייטס-פעהיגקייט פון סענאט, אנגעוויזען, אז ער האט געהאט אין דער לעצטער סעסיע אוש 21 זיצונגען. דאס איז א גרויסע צאל זיצונגען אין איין סעסיע, וואס דער סענאט האט נאך ביז היינט נישט געהאט. דער מארשאלעק האט געווינשען די סענאטארען א פריילעכען יום-טוב און די סעסיע איז פערענדיקט.

ווען דער סענאט-מארשאלעק האט אנגעהויבען זיין רעדע האט די אפאזיציע פערלאזען די זיצונג.

פערמעגענס-צענז פאר האלאניסטען אין ארץ-ישראל, איז רעדוצירט געווארען אויף 500 פונט

מיטטיילונג פון דער ענגלישער רעגירונג צו דער יודישער אגענץ

ל א נ ד א ן, 19 (יט"א טעלעגראפיש) די יודישע „אגענץ" האט בעקומען א בריף פון דער ענגלישער רעגירונג, אין וועלכען ס'ווערט מיטגעטיילט, אז די 1000 פונט, וואס מ'האט זיך ביז איצט געפאדערט פון די קאלאניסטען, ווערט פון איצט אן פערקלענערט אויף 500 פונט.

צו דער קאטעגאריע געהערען קאלאניסטען, אינדוסטריעלער און סוחרים.

דער דאזיגער שריט פון דער רעגירונג ווערט בעטראכט אלס אקציע צו בעגינסטיגען די מיטעלשטאנד-קאלאניזאציע.

די 500 פונט קענען אויסגעוויזען ווערען אין באדען, סחורה, אקצעפטען, הלוואות, און אין אקציעס פון קאלאניזאציע-געזעלשאפטען, וואס זענען אנערקענט פון דער רעגירונג.

רעקאנסטרוקציע פון קאבינעט

ענדערונגען זאלען פארקומען אין 5 מיניסטעריום

וו א ר ש א, 19 (טעלעפאניש). אין די נאהענטסטע טעג דארף מען ערווארטען א רעקאנסטרוקציע פון קאבינעט. די רעקאנסטרוקציע זאל געהען אין דער ריכטונג, אז די רעגירונג זאל פערשטארקט ווערען מיט א פאכמאן אין ווירטשאפטליכע פראגען. צוערשט האט מען גמיינט, אז דער דאזיגער פאכמאן וועט זיין דער געוו. מיניסטער מאטושעווסקי, איצט דערוויסט מען זיך, אז די דאזיגע קאנצעפציע וועט נישט רעאליזירט ווערען.

ס'וועט געשאפען ווערען א ספעציעלער אמט פאר א וויצע-פרעמיער, וועלכער וועט זיך פערנעהמען מיט ווירטשאפטליכע פראגען. ווייטער זאלען פאר קומען ענדערונגען אין 5 מיניסטעריומס. די רעקאנסטרוקציעס זאלען פארקומען העכסטענס אין 3 טעג ארום.

שטרייק פון 15 טויזענד קאנפעקציע-ארבייטער

איז אמעריקא ליקווידירט

נ י ו-י א ר ק, 19. (יט"א טעלעגראפיש) דער שטרייק פון די 15 טויזענד קאנפעקציע-ארבייטער איז ליקווידירט געווארען.

אמאז דערשטעכט זיין פרוי אויף טויט

די שכנים לינטשען דעם מערדער און א שווער-פערוואונדעטע פיהרט מען איהם אין שפיטאל

שרעקליכער פארפאל אויף פזשעבדזעלניאנא גאס אין לאדז.

(2) אויף פזשעבדזעלניאנא 38 וואוינט דער 32-יעהריגער אדאלף הענקע מיט זיין 28-יעהריגער פרוי וואצלאווא. הענקע איז אנ'אוואנטורניק און א שיכור און האט שטענדיג אויף א שרעקליכען אופן בעהאנדעלט זיין פרוי.

נעכטען איז הענקע אוועק פון שטוב און א גאנצען טאג געשיכורט מיט זיינע חברים. 12 א זייגער ביינאכט איז ער אהיימגעקומען און אנגעהויבען אנ'אוואנטורע מיט זיין פרוי. ווען די פרוי האט איהם עפיס געענטפערט האט הענקע געכאפט א קיכען-מעסער און זיין פרוי אריינגעשטאכען 5 מאל אין ברוסט, האלז און פלייצעס. די פרוי איז א צובלוטיגטע ארויס אין קארידאר, הענקע איז איהר נאכגעלאפען און נאך געמאכט 3 וואונדען, די פרוי איז געפאלען אהן בעוואוסטזיין אויף דער ערד. דער אכזריות'דיגער מאן האט זי דאן מאר א פוס אריינגעשלעפט אין שטוב און געוואלט פערמאכען די טיר, דעמאלט זענען ארויס די שכנים און דעם מערדער אויף אנ'אכזריות'דיגען אופן אנגעהויבען צו שלאגען מיט העק און מעסערס.

ס'איז אלארמירט געווארען די פאגאטאוויע, וועלכע האט די פרוי אין א גוסס'דיגען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל. אויך דער מערדער האט בעקומען שווערע וואונדען און מ'האט איהם געמוזט אפפיהרען אין שפיטאל.

די פאליציי האט א-עסטירט עטליכע שכנים, וועלכע מען איז חושד, אז זיי האבען אנטייל-גענומען אין דעם זעלבסט געריכט איבער הענקען.

א סך מענשען

פערלירען די לוסט צום לעבען

ווייל זיי זענען זעהר געקוועלט פון רעוומאטיזם און נערווען-שמערצען. דאס איז אבער נישט קיין סבה צו פערצווייפלען, ווייל א סך טויזענדער פון ליידענדע האבען זייער געזונדהייט דורך טאגאל צוריק געוואונען. טאגאל-טאבלעטקעס בעקעמפען מיט ערפאלג די ליידען דורכדעם וואס זיי דערלאזען נישט דאס אנזאמלען זיך פון הארנזויער, וואס איז, ווי בעוואוסט, די סבה פון די דאזיגע קראנקהייטען. אונשעדליך פאר'ן הארץ, מאגען און אנדערע ארגאנען. פרובט אויס און איבערציינגט אייך אליין, פערלאנגט אבער אין אייער אינטערעס נאר אריגינאלע טאגאל-טאבלעטקעס.

לאדזער יודישער קאמעראל-טעאטער
אלעע 1-טער מאי 2. דיר.: דוד צעלמייסטער און א. בעזמאן.

גאסטשפילן פון לאדזער קאמעראל און קליינקונסט-טעאטער „ארט"
קינסטל. אנפ.: מ. בראדערזאן.

הנחה-בילעטען גילטיג. היינט, זונטאג, 4 נאכמ: ספעציעל פאר ארבייטער און ארבייטער-אינטעליגענץ
א גרויסע הנחה-פארשטעלונג פון 50 גר. ביז 1 זל. ערשטע רייהע
היינט, זונטאג - 2 פארשטעלונגען: 7.45 און 9.45 אווענד
הנחה-בילעטען גילטיג! אויסערגעוועהנליכער פראגראם פון בלויז געלעכטער א. ג.

לאדז לאכט
שוין ווידער...
צום שלום: די פרעהליכע רעווי
„בייטאג אויפ'ן נייעם מארק"
א לוסטיגע פאראדיע פון לאדזער כלל-טוער, גרויסאינדוסטריעלער און אנד. לאפיטוטענס.
די קאסע איז אפען היינט א גאנצען טאג.

א צושניידער
ווערט געזוכט צו קינדער- און שרציניע-קאנפעקציע
ביי דער פירמע
ש. מעש, נאוואמיעסקא 4.

אכטונג, שוסטער- און קאמאשענמאכער-צודאטען-סוחרים!
איך האב איבערגענומען דעם אליינפערקויף אויף לאדז
און האב געעפענט א געשעפט פון די בעריהמטע
גומענע אבצאסען „MARS" און „BRAGE",
וועלכע איך פערקויף צו פאבריקס-פרייזען.
M. Rubinsztajn, Łódź
Nowomiejska 3, sklep Nr. 52.
1732

פאר מאגענליידנדע
ראבארבער-וויין
פעפסין-וויין
אין פרימא קוואליטעט
צו בעקומען אין דער ווייןהאנדלונג פון
E. SZYKIER
Północna 1, tel. 107-84

מענער-היטען
אין גרעסטען אויסוואהל
בעקומט מען נור ביי

דעם ה' אלעקס בוים און די גאנצע פאמילי בוים
אין בריסעל (בעלגיען) צוליבן טויט פון זייער אונפערגעסליכען פאטער
נ"ע
יצחק מאיר
דריק איך אויס מיין הארציגסטען מיטגעפיהל
אסתר קאפעלמאן.
1738

משיין-מצות
ווערט געבאקען אלע טאג פרישע און דינע,
ווי אויך מצה-מעהל, אייער-פערפעל
און סוכארקעס. לויט קארלסבאדער סיסטעם
מיר עמפפעהלען צו יעדער צייט אונזערע גוט-בעקאנטע און פרישע געבעקסען פון אונזער
איבערא - בעוואוסטער צוקערניע
נ. ווינבערג
38 פעטריקאווער 38
:-: טעל. 143-82 :-:

מאדיסטקעס און מארע-געשעפטען!!
צום איצטיגען זומער-סעזאן בעזיץ איך אויף לאגער דעם גרעסטען אויסוואהל פון
שטרוי-דאמען-היטען
איז אלע קאלירען און מאדעלען
1829
פרייזען זעהר ביליג! רעיעלע בעהאנדלונג!
פעטריקאווער 30, אין דער הויף-צענטראלע, טעל. 10756

בעקאנטמאכונג.
1602
דאמען-שניידער מ. ברייטשטיין
האט זיך איבערגעצויגען אויף
פילסודסקיעגא 69 עק נארוטאוויטש
נעמט אן בעשטעלונגען אויפמענטעל און קאסטיומען לויט די נייעסטע מאדעלען צו צוגענגליכע פרייזען.

שייטלען
מיט פאריזער שרינדען
און פערטיגע שייטלען
ווערען ערשטקלאסיג און רעיעל אויסגעפיהרט
אויף אנדולאציע
ביי הערש,
סקווערא 15.

Dr. Z. Rakowski
ספעציאליסט פאר אוירען-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען
11-טען ליסטאפאד 9
קאנסטאנטינער טעלעפאן 127-81
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זנערושער 17 פון 10 — 11

פערצווייפעלטע לאגע פון כינא

קאמוניקאט פון דער כינעזישער רעגירונג צו דער גאנצער וועלט

לאָנדאָן, 19 (ספ. טעל.) פון שאנכאי מעלדעט מען, אז היינט וועט פאָרקומען א קאָנפע־רענץ וועגען וואָפענשטילשטאנד. דער יאפּאנישער געזאנדטער האָט שוין וועגען דעם בעקומען אינ־סטרוקציעס פון זיין רעגירונג. נאָכ׳ן שליסען דעם וואָפענשטילשטאנד פערלאַנגט יאפּאַן צונויפצורופען אנ׳אינטערנאציאָנאלע קאָנפערענץ, אויף וועלכער ס׳זאָל בעטראכט ווערען די פראגע וועגען באָיקאָט פון די יאפּאנישע סחורות און די זיכערקייט פון די יאפּאנישע בירגער אין כינא.

פאַר א נייער אפענסיווע

לאָנדאָן, 19 (ספ. טעל.) די ענגלישע רעגירונג האָט אזוי גוט ווי די אַמעריקאנישע נישט אנערקענט די נייע מאנדזשורישע מלוכה. די יאפּאַנער האָבען ארויסגעשיקט קיין שאנכאי א גרויסע צאָהל אמוניציע און מלחמה־מאַטעריאַל. די כינע־זישע צייטונגען האַלטען, אז די יאפּאנער גרייטען זיך צו אַ נייער גרויסער אַפענסיווע.

די סאוויעטען זענען צופרידען

מאָסקווע, 19 (ספ. טעל.) די סאָוויעטי־שע פרעסע פערפאָלגט מיט גרויס אינטערעס די בעציהונג פון די אויסלענדישע מלוכות צו דער ניי־געשאפענער מאַנדזשורישער רעגירונג.

די סאָוויעטישע צייטונגען זענען זעהר צו־פרידען דערפון, וואָס קיין שום מלוכה וויל נישט אנערקענען די מאַנדזשורישער מלוכה.

כינעזישער דעלעגאט איז דער פעלקער־ליגע

מאָסקווע, 19 (ספ. טעל.) מען מעלדעט פון שאנכאַי, אַז אלס כינעזישער דעלעגאט אין דער פעלקער־ליגע איז בעשטימט געוואָרען וויק־טאָר כו.

פערצווייפעלטע לאגע פון כינע

לאָנדאָן, 19 (ספ. טעל.) די כינעזישע רעגירונג האָט ארויסגעגעבען אנ׳אָפיציעלען קאָ־מוניקאט וועגען דער לאגע אין כינא. דער איגהאלט פון דעם דאָקומענט איז א פערצווייפעלטער און בעט די וועלט וועגען הילף.

דער האנדעל איז אינגאנצען דעזאָרגאניזירט, דער עקספּאָרט פון טיי איז געפאַלען ביז אַ מיני־מום, די פינאַנצען זענען רואינירט. די לעצטע פערצלייצונגען האָבען געברענגט 2 מיליאַרד שאָ־דענס, רויבערייען הערען נישט אויף.

לאָנדאָן, 19 (ספ. טעל.) פון מאַנדזשו־רישען פראָנט קומען אָן ידיעות, אַז דער אויפ־שטאַנד אין מאנדזשוריען פערשטאַרקט זיך פון טאָג צו טאָג. ריזיגע כינעזישע רויבער־באַנדעס זאַמלען זיך צונויף אין די וועלדער ביי מוקדען און גריי־טען צו אַנ׳אַנגריף אויף דער שטאָט. כ״י זי איינ־צונעמען. די אַלע דערפלעך ארום מוקדען ווערען פערברענט און די בעפעלקערונג ווערט אויסגע־שאָכטען.

ווי די יאפּאַנישע הויפּט־קוואַרטיר מעלדעט, זענען פון כינע געהיים אָנגעקומען עטליכע כינע־זישע גענעראַלען, וועלכע פירען אָן מיט דעם אויפשטאַנד געגען דער נייער מאַנדזשורישער רעפּובליק.

טשאַן־קיי־שעק — פּאָרזיצער פון קריגס־ראַט

לאָנדאָן, 19 (ספ. טעל.) ווי מען מעל־דעט פון נאַנקין האָט טשאַן־קיי־טשעק איבערגענומען די פונקציעס פון פאָרזיצער פון קריגס־ראַט דערפי־לענדיג גלייכצייטיג די פונקציעס פון שעף פון גענעראַל־שטאַב.

די מלחמה האט שוין געקאסט 53 מיליאן יען

טאָקיאָ, 19 (ספ. טעל.) די רעגירונג האָט פאָרגעשטעלט א בעריכט דעם פּאַרלאַמענט, אין וועלכען זי האָט אָנגעוויזען, אַז די מלחמה האָט שוין ביז היינט געקאָסט יאפּאַן ביז 53 מי־ליאָן יען.

מארשאל פּילסודסקי׳ס נאמענס־טאג אין בעלוועדער

וואַרשאַ, 19. (ספ. טעל.) די גאַנצע רעגירונג איז היינט געקומען אין בעלוועדער, כדי זיך איינ־צושרייבען אין בוך צוליב דעם נאָמענסטאָג פון מאַרשאַל פּילסודסקי, ווייטער זענען אַ גאַנצען טאָג אָנגעקומען פערשידענע דעלעגאַציעס.

דער מלוכה־פּרעזידענט און פּרעמיער פּריסטאָר האָבען אַרויסגעשיקט קיין עגיפּטען בעגריסונגס־דעפּעשען צום מאַרשאַל פּילסודסקי.

א נייער סיים־קלוב

וואַרשאַ, 19. (טעלעפאָניש). עטליכע דע־פּוטאַטען, וועלכע זענען ארויסגעטרעטען פון דער פּויערים־ריכטונג האָבען געגרינדעט אַ נייעם קלוב פון פּויערים־דעפּוטאַטען. דער נייער קלוב האָט אָנ־גענומען אַ דעקלאַראַציע, לויט וועלכער ס׳איז צו זעהען, אַז ער איז פאַר אַ צוזאַמענאַרבייט מיט דער רעגירונג.

פּולק. בעק אין גענף

גענף, 19. (ספ. טעל.) קיין גענף איז געקומען דער וויצע־אויסערן־מיניסטער בעק, מאָרגען פאָהרט דער וויצע־מיניסטער צוזאַמען מיט׳ן אויסערן־מי־ניסטער זאַלעסקי קיין פּאַריז.

געזעץ וועגען באדען־סכסוכים אין ארץ־ישראל
אונטערגעשריבען פון הויך־קאמיסאר

ירושלים, 19. (יט״א טעלעגראַפיש) דער געזעץ וועגען באָדען־סכסוכים, וואָס גיט יעדען דיס־טריקט־קאָמיסאַר ריכטער־קאָמפּעטענצען, איז אונטער־געשריבען געוואָרען פון הויך־קאָמיסאַר. די ידיעה האָט אַרויסגערופען אַ שטאַרקע קריטיק אין דער יי־דישער עפענטליכקייט, מחמת דאָס געבען די אַדמי־ניסטראַציע־אָרגאַנען ריכטער־קאָמפּעטענצען, בע־גינסטיגט די לאַגע פון די באָדען־בעזיצער לגבי די איינגעבוירענער, און די איינוואַנדערענדע בעדואינער לגבי די קאָלאָניסטען.

ענגלישער פונט ווידער געשטיגען

לאָנדאָן, 19. (ספ. טעל.) אויף דער היינ־טיגער בערזע איז דער ענגלישער פונט ווידער גע־שטיגען. ביים שליסען די בערזע האָט דער קורס דערגרייכט 3,65 דאָלאַר און 92,75 פראַנק.

איין מאל אין טויזענד יאהר ווערט געבוירען אזא קאפּ צו מאכען חשבונות

ד״ר פינקעלשטיין, א לאדזער יוד, וועלכער רעכענט אויסווענ׳יג אזוי שנעל, ווי 40 רעכען־מאשי־נען צוזאמען, איז איצט א גאסט אין אמעריקא.—פּסיכאלאגען ווארטען אויף זיין טויט, צו קענען שטודירען זיין מארך.—ער האלט לעקציעס אין די גרעסטע אמעריקאנער אוניווערזיטעטען.

אין ניו־יאָרקער „פאָרווערטס" ווערט וועגען אונזער בן־עיר דעם בערימטען רעכען־מייסטער שלום פינקעלשטיין איבערגעגעבען אַט וואָס:

זייט אַ פּאָר וואָכען געפינט זיך אין ניו יאָרק אַ יודישער יונגערמאַן פון פּוילען, וועלכער איז די גרעסטע פּסיכאָלאָגישע רעטעניש פון אונזער צייט. די גרעסטע פּסיכאָלאָגען פון אייראָפּע האָבען איהם שוין אונטערזוכט און אַלע האָבען ערקלערט, אַז ער איז א וואונדער־מענש, דער אַכטער וואונדער־פון דער וועלט. וויסענשאַפטליכע זאָגען, אַז איין מאָל אין טויזענד יאָהרען ווערט געבאָרען אַזאַ קאָפּ.

דער נאָמען פון דעם דאָזיגען וואונדער־מענש איז שלום פינקעלשטיין, אַ געענדיגטער דאָקטאָר פילאָזאָף פון וואַרשאָווער אוניווערזיטעט. און דער וואונדער פון דעם דאָזיגען יונגען מענשען בע־שטעהט אין דעם, וואָס ער קען גוט און שנעל רעכענען.

ד״ר פינקעלשטיין רעכענט אויפ׳ן קאָפּ אַזוי שנעל, ווי 40 פערזאָן רעכענען אויף 40 רעכען־מאַשינען...

מ׳ר האָבען גענומען דעם פערגלייך, מיט די 40 רעכען־מאַשינען, וואָס דאָס איז נישט קיין טעאָ־רעטישער פערגלייך, נאָר אַנ׳אמת׳ער פאַקט. ד״ר פינקעלשטיין האָט פינף יאָהר צייט געאַרבייט אַלס בעאַמטער אין סטאַטיסטישען דעפּאַרטאַמענט פון דער פוילישער רעגירונג אין וואַרשאַ, און ער האָט דאָרט געטון די אַרבייט פון 40 רעכען־מאַשי־נען. ער האָט, הייסט עס, איינגעשפּאָרט דער רעגי־רונג 40 בוכהאַלטערס מיט 40 רעכען־מאַשינען. ד״ר פינקעלשטיין קען דאָס אויך בעווייזען שוואַרץ אויף ווייס.

ד״ר שלום פינקעלשטיין איז אַ לאָדזער לאַנדס־מאַן. ער איז געבוירען געוואָרען אין לאָדז מיט 35 יאָהר צוריק, אין 1897. ער איז ביי זיין פאָטער נישט קיין בן־יחיד, נאָר איינער פון אַכט קינדער. ד״ר פינקעלשטיין איז דאָס זיבעטע קינד. זיין פאָ־טער, נטע פינקעלשטיין, אַרבייט אַלס קאַסירער אין לאָדזער סוחרים פעראיין.

ערשט מיט אַ צעהן יאָהר צוריק האָט פינקעל־שטיין ענטדעקט אין זיך די זעלטענע רעכען־פעהיג־קייטען מיט וועלכע די נאַטור האָט איהם געבענשט — און ער איז געווען שטאַרק פערחידוש׳ט אויף זיך אַליין. ער האָט נישט געוואוסט פון וואַנען עס האָט זיך צו איהם גענומען אַזאַ מערקווירדיגע קראַפט. איז ער אוועק אין פּסיכאָלאָגישען דעפּאַרטאַ־מענט פון וואַרשאָווער אוניווערזיטעט און געבעטען מען זאָל אונטערזוכען זיין מאַרך און אויספּרובירען זיינע פעהיגקייטען. ער האָט געמיינט, אַז עפּעס איז חלילה „דער מעהר" מיט זיין מאַרך און ער האָט זיך געשראָקען.

אָבער ווען די פּסיכאָלאָגען האָבען איהם אָנ־געהויבען עקזאַמענירען און איהם געשטעלט אויף פערשידענע רעכען־פּראָבעס, זענען זיי בשתומם גע־וואָרען און זיי האָבען איהם ערקלערט פאַר׳ן גרעס־טען בעל חשבון פון דער וועלט. זיי האָבען ער־קלערט, אַז זיין קאָפּ איז פולשטענדיג נאָרמאַל, נאָר ער בעזיצט געוויסע פעהיגקייטען, וואָס קיין אַנ־דער מענש בעזיצט נישט.

פּסיכאָלאָגען האָבען פעסטגעשטעלט, אַז ד״ר פינקעלשטיין פערמאָגט פיר גרויסע גייסטיגע מעלות, וועלכע קאָמבינירען זיך ביי איהם און אַרבייטען צוזאַמען אַזוי, אַז צוזאַמענרעכענען אַ גאַנצע רייהע ציפערען נעהמט איהם ווייניגער צייט ווי עס נעמט אַ געוועהנליכען מענשען צו כאַפּען מיט׳ן אויג די דאָזיגע ציפערען.

די פיר מעלות זענען:

1) אַנ׳אויסערגעוועהנליך גוטער און שאַרפער זכרון, הויפּטזעכליך צו ציפערען.

2) אַ גרויסע פעהיגקייט צו קאָנצענטרירען זיינע געדאַנקען אויף איין פונקט און זיך נישט לאָזען שטערען פון קיין שום זייטיגער זאַך בשעת ער רעכענט.

3) אַ פעהיגקייט צו פערבינדען מיט דער גרעס־טער בליץ־שנעלקייט איין געדאַנק מיט׳ן צווייטען.

4) אַ קאָלאָסאַלע פעהיגקייט צו בעגרעכען שנעל, אויפפּאַסען שנעל וואָס אַ זאַך איז און וואָס זי מיינט.

ער האָט געקראָגען איינלאַדונגען אויך פון דייטשע אוניווערזיטעטען, און דער בעריהמטער דייטשער פּסיכאָלאָג פּראָפעסאָר הערינג האָט איהם איינגעלאַדען צו קומען קיין דאַנציג, און נאָך אַ גע־נויער אונטערזוכונג האָט דער גרויסער מאַרך־עקספּערט־ערקלערט, אַז פינקעלשטיין איז נישט נאָר דער גרעסטער רעכען־מייסטער פון דער וועלט, נאָר ער איז אַ „גאַנץ נייע ערשיינונג" פאַר דער פּסיכאָלאָגישער וויסענשאַפט. אַ מוח וואָס קען אַזוי אַרבייטען איז אַ נייע ענטדעקונג אַפילו פאַר דער היינטיגער פּסיכאָלאָגישער וויסענשאַפט, וועלכע קען שוין, דאַכט זיך, אַלע שרייפלעך און ספּרוזשינעס פון׳ם מענשליכען דענק־אַפּאַראַט.

אין 1930 איז אין שטאָקהאָלם, שוועדען, אָפּ־געהאַלטען געוואָרען דער אינטערנאַציאָנאַלער קאָנ־גרעס פון מאַטעמאַטיקער, און ד״ר פינקעלשטיין איז איינגעלאַדען געוואָרען צו געבען אַנ׳„אויסשטעלונג" פאַר די 600 רעכען־מייסטער, וואָס זענען דאָרט געווען פערזאַמעלט. נאָך דער „אויסשטעלונג" האָט איינער פון די דעלעגאַטען, אַ בעריהמטער בעל־חשבון אויסגעדריקט זיין מיינונג, אַז דער טאָג, ווען ד״ר פינקעלשטיין וועט שטאַרבען און זיין מאַרך וועט געפּאַלמעסט ווערען, וועט דאָס זיין אַ גרויסער יום־טוב פאַר אַלע פּסיכאָלאָגען, ווייל אַזאַ וואונ־דערליכער געהירען איז די גרעסטע זעלטענהייט און נישט אַלע טאָג האָבען די פּסיכאָלאָגען אַ גע־לעגענהייט צו נעמען אַזאַ מאַרך אין האַנט אַריין און אין איהם אַריינקוקען....

מיט אַ יאָהר צוריק האָט ד״ר פינקעלשטיין אויפ־געגעבען זיין שטעלע אין פוילישען סטאַטיסטישען אינסטיטוט און בעשלאָסען צו מאַכען אַ רייזע איבער דער וועלט, צו לאָזען זיך אונטערזוכען פון די גרעסטע פּראָפעסאָרען און צו געבען עפענטליכע „פאָרשטעלונגען".

ער האָט בעזוכט פערשידענע אוניווערזיטעטען און פּסיכאָלאָגישע אַנשטאַלטען. דער מאַגאַטען צייט איז ער אונטערזוכט געוואָרען פון פּסיכאָלאָגישען אינ־סטיטוט פון בערלינער אוניווערזיטעט, און געגעבען פערשידענע דעמאָנסטראַציעס און פאָרשטעלונגען פאַר אַ געבילדעטען עולם.

לעצטען באָוועמבער האָט איהם פּראָפעסאָר איינשטיין איינגעלאַדען צו געבען פאַר איהם אַ „פּרי־וואַטע פאָרשטעלונג" און אַלס דאַנק האָט איהם איינשטיין געגעבען זיינע אַ פאָטאָגראַפיע מיט דער אויפשריפט: „פאַר דעם גאַנץ איבעראַשענדער פאַר שטעלונג. — אַלבערט איינשטיין".

און איצט איז ד״ר פינקעלשטיין געקומען קיין ניו יאָרק, וואו ער האָט, אגב, אַ ברודער, וועלכען ער האָט שוין 25 יאָהר נישט געזעהען.

אין אַמעריקאַ וועט ד״ר פינקעלשטיין אויפטרע־טען אין אוניווערזיטעטען, און אויך עפענטליך. לעצטע וואָך האָט ער געגעבען אַ פאָרשטעלונג אין אַנ׳ענגען קרייז פון פּראָפעסאָרען אין דער אַקאַדעמי אָוו מעדיצין אין ניו יאָרק, ער איז אויפגעטראָטען אין פּסיכאָלאָגישען דעפּאַרטאַמענט פון קאָלומביאַ אוני־ווערזיטעט, און פּראָפעסאָר וואודוואָרטה האָט וועגען איהם געהאַלטען אַ לעקציע. ער האָט דעמאָנסטרירט זיין טאַלאַנט אין ניו יאָרק אוניווערזיטעט, און אין־בעראַל רופט ער אַרויס די גרעסטע איבעראַשונג, ביי געלעהרטע אַזוי גוט ווי ביים געוועהנליכען עולם.

דער יודישער פּסיכאָלאָג פּראָפעסאָר א. א. ראָבאַק פון האַרוואַרד אוניווערזיטעט האָט איהם איינגעלאַדען צו קומען „אויפטרעטען" אין האַרוואַרד אוניווערזיטעט.

ביי איהם זענען נישטאָ קיין „קאַלטע ציפערען". ביי איהם איז רעכענען אַ קונסט־אַרבייט, כמעט אַ שטיקעל פּאָעזיע. ער שפּילט אויף צאָהלען און ציפערען ווי אַ פּיאַנאָ קינסטלער שפּילט אויף דער פּיאַנאָ. ער האָט ליב ציפערען. ער שפּילט זיך מיט זיי. ער ווייזט מיט זיי פערשידענע קונצען, אַט ווי אַ באַלונען. ווען דד״ר פינקעלשטיין גיט אַ פאָרשטע־באַלונען. ווען ד״ר פינקעלשטיין גיט אַ פאָרשטע־לונג פון זיינע רעכען־קונצען, איז ער ווי אַנ׳אמת׳ער ביהנע־קינסטלער. ער ווערט אויפגערעגט, לעבע־דיג, זיינע אויגען לויכטען, אַלע זיינע נערווען ווער־ען אָנגעשפּאַנט, אַט פונקט ווי אַ קינסטלער, ווען ער „שאַפט".

אַ וואונדערבאַרער מוח! אַנ׳אמת׳ע פּסיכאָלאָ־גישע רעטעניש.

——=):o:(=——

יעדער איינציגער האט זיך אי־בערצייגט, אז פאר מעבעל

דיוואַנעס, פעלצען, נייה־מאַשינען, גאַרדעראָבען או״וו צאָהלט די העכסטע פּרייזען

א. ווייצמאַן שענקעוויטש 23

טעלעפאָן 191־00.

ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצטע מעבעל אין גוטען צושטאַנד צו פערקויפען.

DR. MED. J. LUBICZ

כירורג־אָרטאָפּעד

פּאָלודניאָווא 9, טעל. 183־17

קראַנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פּלייצעס און גלידער

איינענע פּראָצאַוניע פון זעטטליכע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען ווי: הקלאַדעס אויף פּלאַטפוסען, גיפּסליכע העגד און פוס, גאָרסעטען א. אז. וו.

נעהמט אָן פון 2.30 ביז 4.03 נאָכמיטאָג.

אונטער דער לייטונג פון ה׳ י. טאַנענבוים.

„PAX" טראַוגוטאַ 2, טעל. 232־08

דער בופעט איז פערזעהען מיט די בעסטע צובייסען און די ווין־קעלערס זענען פערזעהען מיט אויסגעצייכנעטע אינ־ און אויסלענדישע געטראַנקען.

1749

בעזונדערע צימערן צו פריהשטיקען.

דיער נייערעפענטער רעסטאראַציע־באַר

יעדער דעזוכער פון באַר „PAX" איז: ביליג — געשמאַק — זויבער

אויך צערכענטע קען אונטער דער לייטונג פון א רוטינירטען פאַכמאַן.

לאדז, 20 מערץ 1932

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאדז, 20 מערץ 1932

דאס וועלט-יודענטום אין ליכט פון ציפערן

ווי גרויס איז די צאהל יודען אויף דער וועלט און אין די איינצעלנע מלוכות.— ווי פיל פראצענט מאכען אויס יודען? — די צאהל יודען אין גרויסע שטעט

ספעציעל פאר'ן „נייעם פאָלקסבלאַט"

פון ד"ר שאול לאנגנאס מגר. פיל.

דאָס יודישע פאָלק אַלס א מלוכה'לאָז פאָלק, וואָס איז צוזייט און צושפרייט אויף דער גאנצער וועלט, בעזיצט נישט קיין אייגענע אָפיציעלע מלוכה סטאַטיסטיק, וואָס זאָל בעלייכטען און אילו-סטרירען דעם יעדערצייטיגען נומערישען שטאנד פון די יודען אויף דער וועלט, זייער שטערבליכ-קייט און געבורטסגראד, זייער נאַטירליכען וואוקס א. ד. גל. ווענדענדיג פעסטשטעלען די אלגעמיינע צאָהל יודען אויף דער וועלט מוז מען זיך מחמת דעם בענוצען מיט די פערשידענע סטאַטיסטישע מאַטעריאַלען פון די אַלע מלוכות אין די פינף וועלט-טיילען ד. ה. איבעראַל דאָרט, וואו עס גע-פינט זיך נאָר א יודישער ישוב.

שטיצענדיג זיך אויף די נייעסטע סטאַטיסטישע מאַטעריאַלען פון יאָהר 1931 ווילען מיר טראַכ-טען פרובען ענטפערען אויף פאָלגענדע גאָר וויכ-טיגע פראַגען:

ווי גרויס איז היינט צו טאָג די אַלגעמיינע צאָהל יודען אויף דער וועלט בכלל און אין די איינצעלנע מדינות און שטעט בפרט? ווי גרויס איז אין די דאָזיגע מדינות די פראָצענטועלע פער-העלטעניש פון די יודען צו דער אַלגעמיינער בע-פעלקערונג?

מיר וועלען נישט ווייט אָפווייכען פונ'ם אמת, אויב מיר וועלען פעסטשטעלען, אז די אַל-געמיינע צאָהל יודען אויף דער גאַנצער וועלט בעטרעפט היינט אַרום 15,870,000 נפשות. עס וועט זיכער אינטערעסאַנט זיין, אויב מיר וועלען בעמערקען, אז דער דורכשניטליכער נאַטירליכער צוואוקס פון יודען אין די לעצטע 100 יאָהר האָט בעטראָפען בערך 120,000 נפשות א יאָהר, ביי א מינימום פון 80,000 און א מאַקסימום פון 180 טויזענד נפשות א יאָהר.

ווי זעהט עס אויס מיט דער פערשפרייטונג פון די יודען אין די איינצעלנע וועלט-טיילען? פון דעם דערמאָהנטען סך-הכל פון 15,870,000 יודען בעוואוינען אין אייראָפּא אַרום 9,836,000 יודען, ד. ה. 61,98 פראָצענט. פון דער אַלגעמיי-נער צאָהל יודען לעבען אין אַמעריקא 4,823,000 ד. ה. 30,39 פראָצענט, אין אזיען – 612 000 ד. ה. 3,86 פראָצענט, אין אַפריקע – 572,000 ד. ה. 3,60 פראָצענט, אין אויסטראַליען – 27000 ד. ה. 0,17 פראָצענט.

בעטראַכטענדיג נעהנטער די געאָגראַפישע פערשפרייטונג פונ'ם וועלט-יודענטום קאָנען מיר לייכט קאָנסטאַטירען, אז דער בעדייטענדסטער יו-דישער קבוץ געפינט זיך אין מיטעל-אייראָפּא און נעמליך אויף א שטח, וועלכער נעמט אַרום פאָל-גענדע לענדער: פוילען, דאַנציג, ליטע און לעט-לאַנד, עסטרייך, טשעכאָסלאָוואַקיי און אונגאַרן, רומעניען און א טייל סאָוויעט-רוסלאַנד (קרים, אוק-ראַינע און ווייס-רוסלאַנד). אויפ'ן דאָזיגען שטח אַליין, וועלען מיר קאָנען בעצייכענען אַלס „יודישע ספערע" וואוינען בערך 7,630,000 יודען. נאָך דעם דאָזיגען גרעסטען יודישען קבוץ פאָלגען: צפון-אַמעריקא מיט א יודישער בעפעלקערונג בערך 4 570,000 נפשות, מערב- און דרום-אייראָפּא– 1,675,000 נפשות, צפון-אייראָפּא (צוזאַמען מיט דעם געבליבענעם טייל פון אייראָפּעאישען סאָוו-יעט-רוסלאַנד)—533,000 נפשות, צפון-אַפריקע–440,000. ארץ-ישראל און די שכנות'דיגע לענדער–340,000, דרום אַמעריקא–257,000, קליין-אזיען, צענטראַל-אזיען און צפון-אזיען–232,000, דרום, אַפריקע–312,000 און צום סוף מזרח- און דרום, אזיען–30,000 נפשות.

נאָר אַנדערש שטעלט זיך פאַר דאָס בילד פון דער פערשפרייטונג פון יודען אויפ'ן שטח פון די איינצעלנע מלוכות.

אזוי קאָנען מיר לייכט קאָנסטאַטירען, אז דער גרעסטער און אַבסאָלוטע ציפערן אויסגעדריק-טער יודישער קבוץ געפינט זיך אין די פעראיי-ניגטע שטאַטען, נעמליך בערך 4,400,000 נפשות, אויף דער צווייטער שטעלע געפינט זיך פוילען מיט א יודישער בעפעלקערונג פון איבער 3.150,000 און אויף דער דריטער – סאָוויעט-רוסלאַנד מיט א יודישער בעפעלקערונג פון בערך 2,800.000 נפשות (2,672,398 נפשות זענען געווען לויט דער לעצטער פאָלקסצעהלונג אין יאָהר 1926) דערונטער בלויז אוקראַינע – 1,655,000 נפשות.

אויף די ווייטערדיגע שטעלען לויט דער צאָהל יודישע איינוואוינער געפינען זיך אין איי-ראָפּא פאָלגענדע מלוכות: רומעניען – 920,000 יודען, דייטשלאַנד – 582,000, אונגאַרן – 485,000 טשעכאָסלאָוואַקיי – 400,000, ענגלאַנד – 300,000, עסטרייך – 270,000, פראַנקרייך – 225,000, ליטע – 170,000, האָלאַנד – 160,000. אַלע אַנדערע אייראָפּעאישע מלוכות האָבען יודישע איינוואוינער ווייניגער ווי צו 100,000, פון די נישט-אייראָפּעאישע מלוכות האָבען בעדייטענדע יודישע קבוצים: – אַרגענטינע – 215,000, ארץ ישראל – 175,000, מאַראָקאָ – 130,000, קאַנאַ-דאַ – 138,000 און אַלזשיר – 105,000.

די קלענסטע (אַבסאָלוטע) צאָהל יודען בע-זיצען פאָלגענדע אייראָפּעאישע מלוכות: שוועדען – 7.000 נפשות, דענעמאַרק – 6.500, עסטלאַנד – 5.000, שפּאַניען – 5,000, אירלאַנד – 3.800, לוקסעמבורג – 1.800, פינלאַנד – 1,800, נאָר-וועגיען – 1,500, פּאָרטוגאַל – 1,200, ציפערן – 195 און מאַלטאַ – 35.

פון צווישען די נישט-אייראָפּעאישע מלוכות, וואָס האָבען א מינימאַלע צאָהל יודען, איז כדאי צו פערצייכענען: כינאַ מיט א יודישען קבוץ פון בערך 13,000 נפשות, אַפגאַניסטאַן – 5,000, קובאַ – 87,000, טשילי – 2,200, יאַפּאַן – 1,000, ווענעזועלאַ – 882, פּאַראַגוואַי – 400, פּערו – 300, פּאָרטאָ-ריקאָ – 200, קאַנאַ – 177, האַאי-טי – 150, האַוויי – 77, טאַנגאַניקאַ (מזרח-אַפריקאַ – 10.

פון דער לעצט-דערמאָנטער אויפשטעלונג איז לייכט צו קאָנסטאַטירען אין וואָס פאַר א פערוואָרפענע ווינקעלעך אויף דעם ערד קוגעל עס געפינען זיך אַלץ יודען.

אויב מיר וועלען בעטראַכטען דעם נומערי-שען שטאַנד פון יודען אין די איינצעלנע וועלט-טיילען און מלוכות – נישט לויט זייער אַבסאָלו-טער צאָהל (ווי אויבען) נאָר לויט דעם פּראָצענטו-עלען פערהעלטניש פון די יודען צו דער אַלגע-מיינער בעפעלקערונגס-צאָהל, וועלען מיר בעקומען גאָר אַן'אַנדער און העכסט-אינטערעסאַנטען סך-הכל... אזוי למשל, וועט זיך אַרויסשטעלען, אז אייראָפּאַ, וואָס בעזיצט די גרעסטע אַבסאָלוטע צאָהל יודען (כמעט דאָפּעלט אזוי פיל ווי אַמעריקאַ) פערנעמט נישט די ערשטע שטעלע לויט דעם פּראָצענטועלען פערהעלטניש פון די יודען פון אַל-געמיינער בעפעלקערונגס-צאָהל, אין דער צייט נעמליך ווען אין אַמעריקאַ מאַכט אויס דאָס דאָזי-גע פערהעלטניש – 2,05 פּראָצ., בעטרעפט עס אין אייראָפּאַ בלויז 1,92 פּראָצענט.

דעם גרעסטען פּראָצענט יודען אין דער גאַ-נצער וועלט פערמאָגט ארץ-ישראל מיט זיין 175 טויזענדיגען יודישען ישוב, וועלכער מאַכט אויס קרוב צו 17 פּראָצ. פון דער אַלגעמיינער א"י-בעפעלקערונג.

די צווייטע שטעלע נאָך ארץ-ישראל פער-נעמט פּוילען, וואו יודען מאַכען אויס העכער 10 פּראָצ. פון דער גאַנצער בעפעלקערונג. אויף די ווייטערדיגע שטעלען געפינען זיך ליטע מיט א יודישער בעפעלקערונג, וואָס מאַכט אויס 7,6 פּראָצ., אונגאַרן — 5,5 פּראָצ., רומעניען — 5,05 פּראָצ., לעטלאַנד – 4,97 פּראָצ., טערקיי – 4,7 פּראָצ., עסטרייך – 3.8 פּראָצ.

דעם קלענסטען פּראָצענט יודען פערמאָגען צוליב בעקאַנטע היסטאָרישע סבות די צוויי פּירע-נעאישע מלוכות: שפּאַניען – 0,018 פּראָצ. און פּאָרטוגאַל – 0,016 פּראָצ.

אַן'אינטערעסאַנט בילד שטעלט מיט זיך פאַר סאָוויעט-רוסלאַנד, וואו די כמעט דריי מיליאָניגע יודישע בעפעלקערונג מאַכט אויס צוליב דער גרויסקייט פון דער אַלגעמיינער בעפעלקערונג קוים צוויי פּראָצ., כאָטש אין די איינצעלנע טיילען פון דער סאָוויעטישער אוניע איז דער פּראָצענט יודען גאַרנישט קיין קליינער, ווי למשל אין ווייס-רוסלאַנד – 8,17 פּראָצ., אויף דעם קרים האַלב-אינזעל – 6,5 פּראָצ. און אויף אוקראַינאַ 5,43 פּראָצ. דאָס זעלבע לאָזט זיך אויך זאָגען וועגען דעם צאָהלרייכסטען יודישען קבוץ דער וועלט ד. ה. וועגען די פעראייניגטע שטאַטען פון אַמעריקאַ, וואו יודען מאַכען אויס נישט מער ווי 3,6 פּראָצענט פון דער אַלגעמיינער בעפעל-קערונגס-צאָהל.

צום סוף נאָך איינצעלנע בעמערק. וועגען יודען אין די גרויסע שטעט. ווי בעוואוסט בילדען יודען צום גרעסטען טייל צוליב זייער ווירטשאַפטליכער סטרוקטור א שטאַטישען עלעמענט. לאָמיר זיך אומקוקען צו דער סטאַטיסטישער אילוסטראַציע פון דער דאָזיגער ערשיינונג.

דער גרעסטער יודישער שטאָטישער קבוץ געפינט זיך אין ניו-יאָרק, וואו עס לעבען אַרום א מיליאָן מיט 800 טויזענד יודען, ד. ה. 29,5 פּראָצ. פון דער גאַנצער ניו-יאָרקער בעפעלקערונג. חוץ ניו-יאָרק געפינען זיך אין די פעראייניגטע שטאַטען נאָך צוויי גרויסע יודישע שטאָטישע קבוצים נעמליך, אין טשיקאַגאָ – 325 טויזענד און אין פילאַדעלפיאַ – 270 טויזענד יודען. אין אייראָפּאַ האָבען צו פערצייכענען א צאָהלרייכע יודישע בעפעלקערונג פאָלגענדע גרויסע שטעט: וואַרשאַ – 360 טויזענד יודען, בודאַפּעשט – 240 טויזענד, ווין – 220 טויזענד, לאָדז – 180 טויזענד, מאָסקווע – 140 טויזענד יודען א.א.וו. וואָס שייך דער פערהעלטניש פון יודען צו דער אַלגעמיינער בעפעלקערונג אין די שטעט, האָבען אויך דאָ צו פערצייכענען דעם גרעסטען פּראָצענט יודען די שטאָטישע ישובים אין ארץ-ישראל מיט דער 100-פּראָצענטיגער יודישער שטאָט, תל-אביב בראש.

(יטא)

דער מארש פון די היטלעראָווצעס אויף בערלין

רעוועלאַציעס וועגען אַנטדעקטען פּוטש פון די האַקענקרייצלער

אין די נעכטיגע בערלינער צייטונגען גע-פינען מיר פּרטים וועגען דעם צ געגרייטען פּוטש פון די היטלעריסטען.

ווי עס שטעלט זיך אַרויס, האָט דאָס פּריי-סישע אינערן-מיניסטעריום שוין מיט עטליכע טעג צוריק געהאַט פערטרויליכע ידיעות, אז די היטלע-ריסטען גרייטען זיך צו פערכאַפּען די מאַכט אין דער נאַכט פון זונטאָג, דעם 13-טען, באַלד ווי עס וועט בעוואוסט ווערען, אז היטלער האָט אָפּגעהאַלטען א נצחון ביי די פּרעזידענטען-וואַהלען... די פּאָליציי האָט דעריבער בעצייטענס אָנגענומען אַלע פּאָרזיכטיגקייטס-מיטלען און דאָנערשטאָג איז די פּאָליציי צוגעטרעטען אדורכצופיהרען מאַסען-רעוויזיעס אין די פּאַרטיי-לאָקאַלען פון די נאַציאָ-נאַל-סאָציאַליסטען אין גאַנץ פּרייסען. דאָס פּרייסי-שע אינערן-מיניסטעריום האָט צונויפגעזאַמעלט א מאַסע מאַטעריאַלען וועגען דעם געפּלאַנטען פּוטש, דערווייל ווערט אָבער נאָר פערעפענטליכט א קליינער טייל פון די דאָזיגע מאַטעריאַלען.

עס שטעלט זיך אַרויס, אז אַלע שטורם-אָפּ-טיילונגען פון דער היטלער-פּאַרטיי האָבען בעקומען א בעפעהל פון היטלער'ס מינכענער הויפּט-קוואַרטיר, בז זיי זאָלען שטיין אין „אַלאַרם-גרייטקייט". אין קרייז אָלדענבורג און האָלשטיין האָבען די דאָר-טיגע שטורם-אָפּטיילונגען בעקומען א בעפעהל, אז זיי זאָלען דעם 12-טען מערץ זיך צוגרייטען א סך פּראָוויאַנט. דאָס איז געשעהן דערפאַר, וואָס די אָלדענבורגער שטורם-אָפּטיילונגען האָבען גע-זאָלט אויף לאַסט-אויטאָס אָפּגעשיקט ווערען קיין בערלין. ווייטער האָט די פּאָליציי פעסטגעשטעלט, אז היטלער'ס „אָפיצירען" האָבען אין דער געגענט פון וואַנדסבעק בעשטעלט ביי די פּויערים א מאַסע נאַכטלעגערס פאַר די שטורם-אָפּטיילונגען, וועלכע האָבען דאָרט געזאָלט איינקוואַטירט ווערען. אין קרייז זיד-טאָנדערן האָבען די פיהרער פון די שטורם-אָפּטיילונגען דערקלערט א „מאָביליזאַציע" מיט'ן צוועק צו שאַפען שטורם רעזערוועס, כדי זיי זאָלען פערטרעטען די רעגולערע שטורם-אָפּטיילונגען וועלכע האָבען געדאַרפט אַפּמאַרשירען אויף „איינ-צונעהמען בערלין". אין א בעפעהל פון איינעם פון די פיהרער פון די שטורם-אָפּטיילונגען ווערט געזאָגט, אז אין די קליינע שטעט און דערפער דאַרפען אויף דער גיך צונויפגעשטעלט ווערען שטורם-רעזערוון, צוליב דעם, וואָס די אַקטיווע שטורם-באַטאַליאָנען דאַרפען אַפּגעשיקט ווערען אין די גרויסע שטעט. ווייל דאָרט וועט זיך די פּאָלי-ציי אַפשר נישט קאָנען קיין עצה געבען. אין דעם זעלבען בעפעהל ווערט געזאָגט, אז די שטורם-אָפּטיילונגען וועלען בעקומען געווער פון די פּאָליציי-זאַפּאַסען...

אין קרייז איינבעק (האַנאָווער) האָט די פּאָ-ליציי פערהאַלטען א היטלעריסטישען וואָפען-טראַנס-פּאָרט. עס זענען דאָרט געפינען געוואָרען ב קסען, רעוואָלווערען און אויך 18 נייע פּ ל געפּאַקטע טערניסטערס, אין וועלכע עס זענען געלעגען שטאַ-לענע העלמען, א מאַסע ביקסען און רעוואָלווער-קוילען, בלעכענע שאַכטלען מ'ט אויפרייס-מאַטער-יאַלען, האַנד-באָמבעס א. א. וו. אויך אין קרייז זאַלצוועדעל האָט מען ביי דעם דאָרטיגען פיהרער פון די שטורם-באַטאַליאָנען געפינען א געווער-לאַגער מיט ביקסען, רעוואָלווערען און אויך א קוילענוואָרפער. אויך אין בערלין און אין אַנדערע פּראָווינץ-שטעט זענען געפונען געוואָרען גרויסע לאַגערן מיט אַמוניציע.

לויט'ן פּלאַן, האָבען די שטורם-באַטאַליאָנען פון דער פּראָווינץ געזאָלט אַרומרינגלען בערלין, ווי א רייף. די אַקציע האָבען געדאַרפט אָנהויבען די בערלינער שטורם-אָפּטיילונגען אין שטאָט גופא. דאָס האָט געזאָלט דינען אַלס סיגנאַל פאַר די דרויסענדיגע שטורם-אָפּטיילונגען אַריינצומאַרשירען קיין בערלין.

אין די הענד פון דער פּאָליציי איז אויך אַריינגעפאַלען אַן'אַלאַרם-בעפעהל פון די היטלע-ריסטען, אין וועלכען עס איז מיט די קלענסטע פּרטים אָנגעגעבען דער פּלאַן פון „פּוטש". עס זע-נען אויך דאָרט אָנגעגעבען געוואָרען די ערטער ווי די בעזונדערע שטורם-אָפּטיילונגען דאַרפען זיך געפינען, בעת דער מאָביליזאַציע. לויט דעם דאָזיגען בעפעהל, האָבען די שטורם-אָפּטיילונגען געדאַרפט אין יעדען אָרט קודם כל בעזעצען די מאַגיסטראַטען, טעלעפאָנען און די וואָקזאַלען. עס איז אויך געפינען געוואָרען א גענויער פּלאַן פון דעם מאַרש מינכען-בערלין. דער מאַרש (אויף לאַסט-אויטאָמאָבילען) האָט זיך געזאָלט אָנהויבען באַלד, ווי די פיהרער פון די שטורם-באַטאַליאָנען וועלען בעקומען דעם פּאַראָל: „די באָבע איז געשטאָרבען, מאַקס".

דאָס פּרייסישע אינערן-מיניסטעריום האָט פערעפענטליכט א קאָמוניקאַט, אין וועלכען עס ווערט אָנגעוויזען, אז די רעגירונג קען מעהר גישט טאָלערירען קיין אַרמעע, וואָס גרייט צו א בירגער-קריג און וויל מיט געוואַלד פערכאַפּען די מאַכט.

דאָס מאַטעריאַל, וואָס די פּאָליציי האָט צונויפגעקליבען ביי די דאָנערשטאָג'דיגע רעוויזיעס, וועט דינען – אזוי דערקלערט די פּרייסישע רע-גירונג – אַלס יסוד אויף אָנצונעמען ווייטערדיגע שריט געגען דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער בירגער-קריגס-אַרמעע. א חוץ אין פּרייסען זענען אויך פאָרגעקומען רעוויזיעס ביי די היטלעריסטען אין האַמבורג. די פּרייסישע רעגירונג וויל, אין הסכם מיט די איבריגע לאַנדס-רעגירונגען פון דייטשלאַנד, צוטרעטען צו א ברייטע אַקציע געגען די היטלער-באַטאַליאָנען.

איינוואַנדערונג קיין אַמעריקאַ בעגרעניצט אויף 90 פּראָצענט

אויף וועלכע עמיגראַנטען איז חל די נייע בעגרענצונג?

וואַשינגטאָן, 19. (יט"א טעלעגראַפיש) אויף דער זיצונג פון דער עמיגראַציע-קאָמיסיע ביים קאָנ-גרעס, איז מיט א מעהרהייט פון 12 שטימען געגען 9 בעשלאָסען געוואָרען צו רעדוצירען די עמיגראַנ-טען-קוואָטע אויף 90 פּראָצענט.

פון דער בעגרענצונג וועלען נישט ליידען די עמיגראַנטען, וואָס וועלען אַריינגעלאָזט אין לאַנד אויסער דער קוואָטע, צו דער דאָזיגער קאַטעגאָריע געהערען פרויען און קינדער פון אַמעריקאַנער איינ-וואוינער, הגם זיי זענען נישט קיין בירגער, און אויך מענער פון אַמעריקאַנער בירגערינס אונאָפּהענגיג פון חתונה-טערמין, וועלען אַריינגעלאָזט ווערען אויסער דער קוואָטע.

אויסער דער קוואָטע וועלען אויך קענען פאָה-רען עלטערען פון אַמעריקאַנער בירגער, אויב די עלטערען זענען עלטער פון 60 יאָהר.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

גייער פאלקסבלאט

נעכטיגע פייערליכקייטן צוליב'ן נאמענסטאג פון מארשאל פילסודסקי

גאטעסדינסטן אין קירכעס פון אלע רעליגיעס. — דעפעשע פון גענ. מאלאכאווסקי צום בעלוועדער

(אג) די פייערליכקייטן צוליב'ן מארשאל פילסודסקי'ס נאמענ'ס טאג, האבן זיך אנגעהויבן נאך פרייטאג אוונט. די הייזער זענען געווען דעקאריערט מיט נאציאנאלע פאהנער. די רעגירונגס-געביידעס זענען געווען דעקארירט. איבער די גאסן זענען געגאנגען מיליטער-ארקעסטערס און שילער-אפטיילונגען.

10 פארמ. איז אין דער קאטעדרע סט. קאסטקי פארגעקומען א גאטעס-דינסט, צו דער זעלבער צייט, זענען אויך די קירכעס פון אנדערע רעליגיעס פארגעקומען גאטעסדינסטן.

האלב צוועלף פארמ. האט גענ. מאלאכאווסקי פאר'ן שול-קוראטאריום אויפגענומען א דעפיליאדע

ריסטן געווארן די ארבייט פון 10 ביז 12, כדי די בעאמטע צו געבן די מעגליכקייט אנטיילצונעמען אין די גאטעסדינסטן. דער מאגיסטראט איז געווען טעטיג אזוי ווי א געוועהנליכען שבת.

נעכטען, האט דער וואיעוואדע, צוליבן מארשאל פילסודסקי'ס נאמענס-טאג, דעקארירט א גאנצע רייהע פערזאנען, וואס האבן געוויסע פערדינסטן מיט גאלדענע, זילבערנע און בראנזענע פערדינסט אויסצייכנונגען.

אין משך פון נעכטיגען טאג, זענען אין א גאנצע רייהע געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס און פראפ. ארגאניזאציעס פארגעקומען פייערליכע אקאדעמיעס געווידמעט דעם מארשאל פילסודסקי.

אין די שולען זענען די לימודים נישט פארגעקומען, דאגעגען זענען פארגעקומען אקאדעמיעס, געשפרעכען וועגען די פערדינסטן פון מארשאל פילסודסקי.

צוליב די דעפיליאדעס, איז אויך א קורצע צייט געשטערט געווארן דער טראמוויי-פערקעהר, אזוי אז די ווייטע געגענדען ווי: באלושיץ א. אנד. האבן א צייט לאנג נישט געהאט קיין פערבינדונג מיט דער שטאט. נאך מיטאג איז דער טראמוויי-פערקעהר צוריקגעשטעלט געווארן.

* * *

אין צוזאמענהאנג מיט'ן נאמענסטאג פון מארשאל פילסודסקי, האט דער אנפיהרער פון לאדזער מיליטער-גארניזאן — גענעראל מאלאכאווסקי ארויס געשיקט א דעפעשע קיין ווארשא צום בעלוועדער און צום גענ. רידז שמיגעל, מיט די הארציגסטע גליקוואונשען פאר דעם גרויסען בויער פון באפרייטען אונאפהענגיגען פוילען.

* * *

(—) לכבוד דעם נאמענסטאג פון מארשאל פילסודסקי איז נעכטען פארמיטאג פארגעקומען א גאטעסדינסט אין דער אלטשטעטישער שוהל. ס'זע נען אנוועזענד געווען די שילער פון די יודישע מיטעל-שולען, די תפילה האבן אויך בייגעוואוינט פארשטעהער פון דער קהלה און ראבינאט, מצד דער וואיעוואדזשאפט איז אנוועזענד געווען דער רעפערענט פאר יודישע ענינים ה' האלצבלאט.

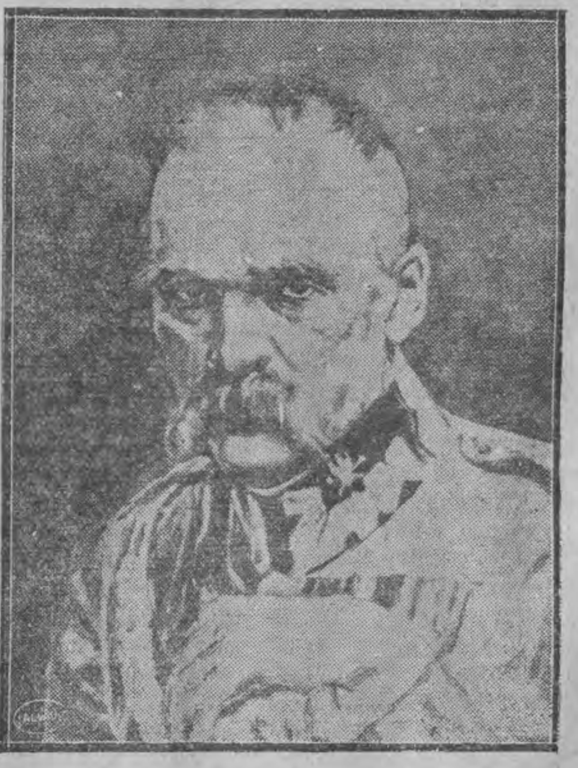

נעכטען, צוליב דעם שעהנעם וועטער, האבען זיך די פייערליכקייטן שוין אנגעפאנגען גאנץ בעגינען, מאסען מענשען האבען אנגעפיהלט די גאסען אין יום-טוב'דיגע קליידער. אויפ'ן פלאץ נעבען דער קאטעדרע, האבען זיך פערזאמעלט מיליטער אפטיילונגען, שילער, פאליציי, פייערלעשער א. א. וו.

פון מיליטער-אפטיילונגען, שולען, ארגאניזאציעס, פייערלעשער א. או. וו.

אין צוזאמענהאנג מיט די פייערליכקייטן, איז די קר. קאסע פון 11 פארמיטאג נישט געווען טעטיג. ס'קרייז-געריכט איז געווען טעטיג ווי שטענדיג דאגעגען זענען אין די איבריגע אפטיילונגען איבערגע-

פון האנדעלס געריכט

יובעליר-סוחר „א טאביאש" רעגולירט אויף 10 פראצענט

אין יאהר 1930 איז דער פירמע „אבעל טאביאש", יובעליר-געשעפט (פעטריקאווער 3) פערעפענטליכט געווארן אנ'אופאדלאשטש.

דעם 8-טען יאנואר ד. י. האט די פירמע פארגעלעגט א פראפאזיציע צו רעאליזירען די סוחרה וואס געפינט זיך אויפ'ן לאגער לטובת די קרעדיטארען, און וואס די קרעדיטארען האבען נישט מסכים געווען, די זיצונג איז דערום אפגעלעגט געווארען.

אויף דער לעצטער פערזאמלונג פון די קרעדיטארען ד. 26-טען פעברואר ד. י. האט די פירמע פארגעלעגט צו רעגולירען די חובות אויף 10 פראצ. די קרעדיטארען האבען מסכים געווען צום פארשלאג. דעם 17-טען מערץ ד. י. איז דער אפמאך בעשטעטיגט געווארען, און דעם געפאלענעם סוחר איז צוריקגעשטעלט געווארען די סוחרישע עהרע.

* * *

מיט 3 וואכען צוריק איז דער פירמע „אברהם קוויאט" (פעטריק. 49) פערעפענטליכט געווארען אנ'אופאדלאשטש.

צוליב דעם, וואס צו דער זיצונג, וואס האט געזאלט וועהלען א סינדיק, האט זיך קיין איינער פון די קרעדיטארען נישט געמאלדען, איז דער ריכטער-קאמיסאר ארויסגעטרעטען מיט א פאדערונג, אויפצוהייבען דעם אופאדלאשטש.

דאס געריכט האט אויף דער עהערנעכטיגער זיצונג דעם אופאדלאשטש געגען אברהם קוויאט אויפגעהויבען.

* * *

אין שייכות מיט'ן אופאדלאשטש אויף די פירמע „לעאן טיבער", פאפיר-געשעפט, (פעטריק. 49), האט דאס געריכט געגעבען א 6 וואכענדיגען צוגאב-טערמין.

* * *

אלס סינדיק פון אופאדלאשטש פון דער פירמע „גוסטאוו מאוך", עלעקטראטעכנישע ביורא (פעטריק. 240) איז נאמינירט געווארען אדוו. גרינבערג.

דירה-געלד, טראמוואיען, עלעקטרי

וועגן די ענינים איז נעכטען ארויסגעפאהרען א דעלעגאציע קיין ווארשא

(2) נעכטען אינדערפריה איז ארויסגעפאהרען קיין ווארשא א דעלעגאציע פון אלע היגע פעראיינען אויפ'ן אלפוילישען צוזאמענפאהר פון לאקאטארען, וועלכער קומט פאר דעם 19. און 20. ד. ח. אין ווארשא.

די לאדזער דעלעגאציע אין בעשטאנד פון וועלכער עס זענען אריין די פערוואלטונגס-מיטגלידער פון דעם וואוינונגס-קאאפעראטיוו „לאקאטאר". (די ה"ה פרעזעס ענדריך, וויצע-פרעזעס העלינסקי, ד"ר זילבערצווייג, אודבאך און סאלקי) איז ארויסגעפאהרען קיין ווארשא מכוח אויסצושטעלנען פאר'ן ארבייטענדען לאדז בעדייטענדע דירה-געלד-הנחות. הנחות אויף די טראמוויי'ען און וועגען סקאסירען די אפצאהלען פאר די עלעקטרישע ציילערס (ליטשניקעס).

אויפ'ן צוזאמענפאהר וועט פארגעשטעלט ווערען א מעמאריאל און א רעזאלוציע וואס איז אויסגעארבייט און בעשטעטיגט געווארען אויף דער עהערנעכטיגער אלגעמיינער קאנפערענץ.

היינט קומט די דעלעגאציע צוריק מיט א תשובה אויף די פאסטולאטען.

Dr. med. STUPEL
Ordynator-Roentgenolog Szpitala Miejskiego
האט בעניים די אויפנעהמען אין רענטגענאלאגיע
אין דער לעטשניצע זגערזשער 17 פון 12—6 נאכמ.
זונטאג פון 12 — 2 מיטאג.
אין ווענערישע קראנקהייטען אין דער חיים אויף
מיעלטשארסקיעגא 12 (שקעלנא) טעל. 118-28
פון 7—9 אהענר, זונטאג פון 4—6 נאכמ.

לאמפען
אין א גרויסען אויסוואהל
מאדערנסטע סטיל - ארטען
צו רעדוצירטע פרייזען
עמפפעהלט די בעקאנטע
לאמפען-פאבריק
SZ. P. SZMALEWICZ
Południowa 8, telefon 164-39
פיהרט אויס בעשטעלונגען לויט אנגעגעבענע צייכנונגען.

מערץ

זון-אויפגאנג 5.47
זון-אונטערגאנג 5.43

זונטאג
יב
20
אדר ב' תרצ"ב

דרינגענדע שטיצע פאר ארבייטסלאזע

דער מאגיסטראט איז מודיע, אז פון מיטוואך, דעם 23 מערץ הויבט מען אן אויסצאהלען די דרינגענדע שטיצע פאר'ן חודש מערץ, פאר די ארבייטסלאזע, וועלכע האלטע אויס א פאמיליע.

נישט פערהייראטע האבען נישט קיין רעכט אויף דער שטיצע. די אויסצאהלונגען קומען פאר אין לאקאל פון אונטערשטיצונגס-אמט פאר ארבייטסלאזע, זשעראמסקי 74 פון 9 פריה ביז 2 בייטאג, לויט פאלגענדען סדר:

מיטוואך, 23 מערץ, די נעמען וואס הויבען זיך אן מיט די בוכשטאבען:

A B C D E F G H I J

ראנערשטאג, 24 מערץ:

K L Ł M M N O P

פרייטאג, 25 מערץ:

P R S T U W Z Ż

שטייער-געהיימנישען

די שאצערס, וואס וועלען זיי ארויסגעבען, וועלען בעשטראפט ווערען

(2) לויט ווי עס אינפארמירט אונז די לאדזער פינאנץ-קאמער האט די פינאנץ-קאמער אין שייכות מיט דער ארבייט פון די שאצונגס-קאמיסיעס, ארויס געגעבען א דערמאהנונג פאר די מיטגלידער פון די דאזיגע קאמיסיעס מכוחן האלטען בסוד די בעראטונגען.

פאר'ן אויסזאגען ידיעות בנוגע די שטייער-צאהלער, מחוץ דער קאמיסיע, דראהט א שטראף פון 1000 זלאטעס, און דאס, אויב עס האנדעלט זיך נישט וועגען א גרעסער פערברעכען, וואס ווערט בעשטראפט לויט'ן שטראף-קאדעקס.

נעכטען איז אריין אין קראפט

דער פסק-דין איבער העלענא סטאיקאווסקא

(2) אזוי-ווי די פראקוראטור האט ביז נעכטען נישט אפעלירט אויפ'ן אורטייל פון לאדזער קרייז-געריכט איבער העלענא סטאיקאווסקא, וועלכע איז פערמשפט געווארען אויף 5 יאהר שווערע טורמע פאר וועלען ערמארדען און בערויבען די פרוי פראנציסקא טשערניאק (אויף נאווראט 55), איז דער פסק דין — 5 יאהר שווערע טורמע — אריין אין קראפט.

גייט רוהיג צו דער באהן

און כאפט הינטערוויי עפעס א קויל אין האנד

(2) אז דער 31-יעהריגער סטאניסלאוו ארטעל איז פון דארף קיעלטשובקא (פעטריקאווער פאוויאט) געגאנגען צופוס צו דער סטאציע באבי, כדי צו פאהרען קיין פעטריקאוו, איז ער הינטערוויילעכץ אונטערגעשאסען געווארען מיט א קויל אין דער רעכטער האנד.

ארטעל האט וועגען דעם געמאלדען דעם פאליציי-פאסטען אויף דער סטאציע באבי, און דער שיסער ווערט איצט ענערגיש געזוכט.

דאס שענסטע שלח-מנות לכבוד פורים
איז א פערפום-באמבאניערקע
געקויפט אין דער גוט-בעקאנטער פערפומעריע פון
J. Drukier, 5 Zawadzka 5 tel. 175-92.
אויף לאגער דער רייכסטער אויסוואהל פון
אלערליי קאסמעטיק.
פאר אנגראסיסטען בעדייטענדער ראבאט
הורט און דעטייל! הורט און דעטייל!

רב, דער גרויסער פיהרער פון די יודען אין בבל

אנדערע האבען איהם געהאלטען פאַר א תנא און אנדערע פאַר אַן אמורא. — ער איז געבוירען געוואָרען אין בבל און געצויגען זיין יחוס פון דוד המלך. — זיין רייזע קיין ארץ-ישראל און זיין לעבען דאָרטען. — ווי אזוי ער האט דורכגעפיהרט די בעפרייאונג פון די יודען אין בבל פון דער איבערהערשאַפט פון א"י. — כאראקטעריסטיק פון איינעם פון די גרויסע גייסטער פון יוד. פאלק

פון ש. ראָזענפעלד

— .1 —

דער מאַן, וואָס האָט די דאָזיגע בעפרייאונג דורכגעפיהרט, איז בעקאַנט אין דער תלמודישער ליטעראַטור ווי דער גרעסטער אמורא פון בבל, און אַנדערע האָבען אַפילו געקוקט אויף איהם ווי אויף אַ תנא, און זיין נאָמען איז געווען ר ב.

שוין אין פריהערדיגען אַרטיקעל מיינעם, אויף דער טעמע, איז דערמאָנט געווען רב'ס נאָמען, ער איז געבוירען געוואָרען אין בבל אין יאָהר 155, אַנ'ערך אין אַ חשובער פאַמיליע, וואָס האָט געצויגען איהר יחוס פון דוד המלך. ער איז געווען אַ פלימעניק פון „גרויסען רבי חייא" און פון איהם האָט ער תורה געלערנט, און אַז רבי חייא מיט זיינע צווי זיהן זענען אויפגעגאַנגען קיין ארץ-ישראל אין יאָהר 175 (אַנדערע מיינען אַז ס'איז געווען אין יאָהר 173) האָט ער רב'ן אויך מיטגענומען מיט זיך ווארים שוין אין זיינע צוואַנציגער יאָהרען, — און אַזוי פיל אַנ'ערך איז ער אַלט געווען בעת ער איז געקומען קיין ארץ-ישראל — איז ער אַ גאַנצער און אַ גרויסער מענש געווען. שוין צו יענער צייט איז ער גרויס אין לערנען, הייליג אין פרומקייט, רייך אין קענטנישען אויף פערשידענע געביטען, און דערצו פערמאָגט ער: מוט, אויסדויער און מענשענקענטשאַפט, און ליב איז ער אין פערקעהר מיט מענשען, אַ וואַרן אין געלד-אַנגעלעגענהייטען, און אַלע בויגען זיך פאַר איהם, אַלע אַנערקענען איהם. און דאָס פליסט איין אין איהם דעם גלויבען אַז ער איז געשאַפען צו דערפילען אַ גרויסע מיסיע, אָדער שליחות פאַר יודען.

פינף (אָדער זיבען) יאָהר בלייבט רב אין ארץ-ישראל, אין דער צייט האָט ער, אַזוי גוט ווי רבי חייא, געלערנט אין דער ישיבה פון רבי יהודה הנשיא, נאָר נאָך מיט גרעסערען פלייס. די גרויסע פון ארץ-ישראל, ווי רבי יוחנן, זענען געשטאַנען בידריגער פון רב'ן, — ווארים רב, אַז ער האָט געלערנט פאַר רבי'ן, האָט ער געלערנט זיצענדיג, בעת רבי יוחנן האָט געלערנט שטעהענדיג... און נאָך מיט יאָהרען שפּעטער פלעגט איהם רבי יוחנן דערמאָנען מיט גרויס אַכטונג.

מאַכט זיך אָבער אַ קליינינגקייט, וואָס מאַכט אַ שטריך איבער זיין חלום, געווען דאָרט ביי רבי יהודה הנשיא (אָדער רבי) נאָך אַ חשובער תלמיד, מיט'ן נאָמען רבי חנינא בר חמא. אויסערליך איז ער מיט רב'ן געווען גרויסע גוטע פריינד אָבער אין האַרצען האָט ער איהם געוואונשען אַ גליקליכע רייזע קיין בבל, כדי ער זאָל איהם דאָ נישט שטערען זיינע האָפנונגען.

און געהאָפט האָט רבי חנינא, אַז אַזוי ווי רבי איז שוין אַלט און קראַנק, איז נישט אַנדערש אַז פאַר'ן טויט וועט ער איהם רבי חנינא'ן, בעשטימען פאַר ראש-ישיבה — אויב נאָר רב וועט איהם נישט זיין קיין קאָנקורענט. דעריבער האָט ער זיך אָנגעכאַפּט אָן יעדער קלייניגקייט, אַבי נאָר צו פערביטערען רב'ן דאָס לעבען. האָט זיך אַמאָל געמאַכט אַזאַ פאַל:

רב האָט אין ישיבה פאַרגעלייענט קאַפּיטלעך תנ"ך פאַר רבי'ן. אינמיטען איז אַריינגעקומען רבי חייא, האָט רב אָנגעהויבען צוריק פון אָנהויב, נאָך רבי חייא'ן איז אַריינגעקומען בר-קפרא, האָט ער ווידער אָנגעהויבען פון אָנהויב. נאָכדעם איז געקומען רבי שמעון, רבי'ס זוהן, האָט רב ווידעראַמאָל אָנגעהויבען פון אָנהויב, מיט אַ ווייל שפּעטער איז אַריינגעקומען רבי חנינא דאַן האָט רב געזאָגט: אַזוי פיל מאָל זאָלען מיר אַלץ איבערחזר'ען דאָס זעלבע? האָט ער מעהר שוין פון אָנהויב נישט געוואָלט אָנהויבען. דאָס האָט רבי חנינא'ן זעהר פערדראָסען, און האָט עס רב'ן קיינמאָל נישט מוחל געווען, און ווייל אַ חשוב אין הויף, האָט ער איהם אַזוי פערביטערט דאָס לעבען אַז אין יאָהר 180 האָט רב בעשלאָסען זיך אומצוקעהרען קיין בבל.

רבי חייא איז זעהר צופרידען געווען פון דעם בעשלוס, ער האָט איינגעזעהען אַז אין בבל איז רב פיל נויטיגער, ווי אין ארץ-ישראל., נאָר כדי זיין אויטאָריטעט זאָל זיין נאָך גרעסער, האָט ער געבעטען פון רבי'ן, אַז ער זאָל געבען רב'ן סמיכה, און אויך צו רב'ס חבר, רבה בר חנא. וואָס איז מיט איהם אינאיינעם געגאַנגען קיין בבל. זאָל ער געבען סמיכה. וואָס-זשע האָט רבי געטון? דעם כמעט אומבעקאַנטען רבה בר חנא האָט ער געגעבען פולשטענדיגע סמיכה, — ער מעג, הייסט עס, משפט'ן און פסקענען אין אַלץ, וואָס עס וועט פאַר איהם געבראַכט ווערען. אָבער רב'ן, דעם בעריהמטען, וואָס פייער-פלאַמען זענען איהם געגאַנגען פון מויל בעת ער האָט מיט רבי'ן געלערנט און גערעדט תורה, איהם האָט ער קיין גאַנצע סמיכה נישט געגעבען. און דאָס האָט איהם אוממעגליך געמאַכט צו זיין ראש-ישיבה אין בבל. דאָס האָט שטאַרק פערדראָסען דעם אַלטען רבי חייא'ן, וואָס איז זיכער געווען, אַז רב האָט פערדינט סמיכה, דער פערדרוס איז געווען נאָך גרעסער דערפאַר, וואָס גראָד האָט רבי איהם נישט דערלויבט צו פסקענען בנוגע אַ בכור, וואָס האָט אַ מום — אַ זאַך, וואָס אַלע האָבען געוואוסט, אַז רב איז גראָד אַ גרויסער ספּעציאַליסט אין דעם, עס איז געווען אַ בעקאַנטע זאַך, אַז אַכצעהן חדשים האָט רב פערבראַכט צווישען פאַסטוכער כדי זיך אויסלערנען צו אונטערשיידען צווישען אַ שטענדיגען מום ביי אַ בהמה און אַ צייטווייליגען....

נישט ווייל רב איז נישט גענוג גרויס געווען, האָט איהם רבי קיין סמיכה נישט געגעבען, נאָר ווייל ער איז געווען צו-גרויס, און רבי האָט געוואוסט, אַז רב איז אויסען צו גרינדען דאָרט גרויסע ישיבות, פערשפּרייטען תורה, און אַזוי אַרום דערהויבען בבל צו דער מדרגה פון ארץ-ישראל. און ארץ-ישראל וועט דורכדעם פערלירען איהרע טראַדיציאָנעלע פריווילעגיעס, דאָס וועט שעריגען די בשיאות, און ממילא וועט עס אויך אָפּשוואַכען דעם בונד צווישען דעם ארץ-ישראלדיגען יודענטום און דעם יודענטום פון בבל.

אַזוי האָט זיך רב אומגעקעהרט קיין בבל. אָהן גאַנצער סמיכה. דאָס האָט איהם אָבער נישט געשטערט. רייזענדע האָבען בעצייטענס אָנגעזאָגט אין בבל, אַז רב קעהרט זיך אום, און די צווי גרעסטע חכמים פון נהרדעא: שמואל און קרנא, זענען אַרויסגעקומען איהם מקבל פנים זיין. די פרייד זייערע און די פרייד פון די יודען אין בבל, איז זעהר גרויס דערפאַר, וואָס דער בעריהמטער געלערנטער האָט זיך אומגעקעהרט אַהיים.

רב האָט זיך אָבער נישט ערלויבט צו רוהען אויף די רויזען, וואָס מ'האָט איהם אַנטקעגען געבראַכט. ער האָט געפיהלט די גאַנצע שווערקייט פון זיין היסטאָרישער שליחות, און הויבט-אָן זיך גרייטען זיי דורכצופיהרען, אָבער כדי זי דורכצופיהרען — דאָס האָט ער פערשטאַנען — מוז ער פריהער קענען דאָס פאָלק, פאַר ווען ער נעהמט זיך אונטער צו אַרבייטען, און כדי דאָס פאָלק צו קענען האָט ער אונטערגענומען אַ לאַנגע רייזע, פון שטאָט צו שטאָט, וואו יודישע קהלות זענען געווען,

— .2 —

זיין רייזע האָט איהם נאָך מעהר איבערצייגט אין דער נויטווענדיגקייט און וויכטיגקייט פון זיין שליחות — צו פערשפּרייטען דאָס לערנען און קענען די תורה אין בבל. ווארים אומעטום האָט ער אָנגעטראָפען גרויסע עם-הארצות. אומוויסען און גרויסע פערלאָזענקייט בנוגע יודיש-רעליגיעזען שטייגער לעבען. נישט אויסגעלאָסען איז דאָס פאָלק געווען, נאָר אומוויסענד, פערווילדעט. און פיל ענערגיע וועט נויטיג זיין, כדי דעם דאָזיגען צושטאַנד צו ענדערען.

דערווייל קעהרט ער זיך אום צוריק קיין נהרדעא, אין דער ישיבה, וואו איינער רב שילא איז געווען דער ראש-ישיבה. אָבער דער צושטאַנד פון דער ישיבה האָט איהם אויך פערשאַפט עגמת נפש — ווארים צווישען אַלע תלמידים, וואָס זענען דאָ געזעסען איז קיין איינציגער נישט אימשטאַנד געווען איבערצונעהמען און אויסצוטייטשען דעם ראש-ישיבה'ס תורה פאַר די איבעריגע תלמידים, האָט עס רב געטון, איז אָבער דער ראש-ישיבה נישט צופרידען געווען מיט רב'ס אויסטייטשונגען און האָט אַליין פערטייטשט די משנה. האָט עס רב'ן פערדראָסען און ער האָט געזאָגט צום ראש-ישיבה: „די פייפעל-שטים, וואָס דערפרייט דאָס האַרץ פון מוזיקער, איז אומאַנגענעהם פאַר'ן אוממוזיקאַלישען אויער פון'ם פּשוטען וועבער"; „פאַר'ן גרויסען רבי חייא האָב איך אויסגעטייטשט משנה, איז ער צופרידען געווען, און דיר געפעלט עס נישט"...

וואָס ווייטער אַלץ מעהר איז זיין נאָמען בעקאַנט געוואָרען אין בבל, אַלץ מיט מעהר אַכטונג, האָט מען זיך צו איהם פערהאַלטען, אַלץ מעהר האָט ער זיך בעקענט מיט'ן טרויעריגען גייסטיגען צושטאַנד פון דער יודישער בעפעלקערונג און אַלץ פעסטער איז ביי איהם געוואָרען דער בעשלוס, — אָנהויבען טעטיג זיין אויף דעם געביט, וואו עס שטעהט איהם פאַר זיין לעבענלאַנג טעטיג צו זיין. דערום, איז ווי ער האָט געזעהען, אַז עס איז נויטיג עפּעס מתקן צו זיין, האָט ער מתקן געווען, וואו עס איז נויטיג געווען אַרומצוצוימען אַ וויכטיגע זאַך, כדי מען זאָל זי נישט צושטערען, האָט ער די צוים געמאַכט. כדי די אָרטיגע געלערנטע זאָלען נישט פעראיבעל האָבען אויף זיין זעלבסטשטענדיגער טעטיגקייט האָט ער אָנגעהאַלטען האַרציגע פריינטליכקייט מיט זיי, הגם ער האָט געוואוסט אַז דער אָרטיגער ראש ישיבה רב שילא איז קלענער פון איהם, פלעגט ער פונדעסטוועגען קומען אין זיין ישיבה אַריין, און זיצען פאַר איהם, ווי אַ תלמיד פאַר'ן רבי'ן. און הגם שמואל איז געווען יונגער פון איהם און אין לערנען קלענער פון איהם, האָט ער איהם דאָך אָפּגעגעבען כבוד און האָט אָנגעהאַלטען מיט איהם חברשאַפט, און אַזוי אויך מיט אַנדערע אָבער אויך זיי, רב שילא און שמואל האָבען רב'ן אָפּגעגעבען גרויס כבוד, פלעגען איהם שטעלען העכער פון זיך, און אַז זיי זענען געגאַנגען מיט איהם זיך פאָרצושטעלען פאַר'ן ראש-הגולה — האָבען זיי איהם אַריינגעלאָזט דעם ערשטען, און דער ראש-הגולה האָט איהם אויך אָנגענומען מיט גרויס כבוד...

און דאָך האָט ער זיך אַלץ נאָך נישט דערלויבט צו עפענען אַנ'אייגענע ישיבה אין בבל. נאָך האָט רבי יהודה הנשיא געלעבט אין ארץ-ישראל, און נישט קוקענדיג אויף אַלץ, האָט רב איהם ליב געהאַט, פלעגט אָפט שיקען צו איהם „שאלות-ותשובות" וועגען פערשידענע ענינים, און בשום אופן נישט געקענט פועל'ן ביי זיך צו טון אַ זאַך, וואָס זאָל איהם מצער זיין.

דאָס האָט אָבער לאַנג נישט געדויערט איבעריכען איז רבי יהודה הנשיא געשטאָרבען. רב'ס פעטער, „רבי חייא דער גרויסער" און פיל חכמים פון זייער דור זענען אויך אויסגעשטאָרבען, קרוב צו דער צייט איז אויך רב שילא געשטאָרבען און די נהרדעא'ער ישיבה איז געבליבען אָהן אַ ראש-ישיבה — די פאַסענדסטע צייט איז דאָס געווען אָנצוהויבען אַנ'ענערגישע אַקציע לטובת זיינע גרויסע פּלענער. אָבער כדי דאָך צו בלייבען לאָיאַל צו דער נשיאות אין ארץ-ישראל געהט ער נאָכאַמאָל אויף קיין ארץ-ישראל און קומט פאַר רבי'ס יורש, רבי גמליאל, און בעט ביי איהם, ער זאָל איהם געבען אַ פולשטענדיגע סמיכה, אָבער דער נשיא ענטפערט איהם קורץ און שאַרף: „איך וועל דיר נישט געבען מעהר, ווי מיין פאָטער האָט דיר געגעבען"...

איצט, רעכענט רב, איז ער פריי צו טון ווי גאָט האָט איהם אַריינגעגעבען אין האַרצען — פון גאָטס נאָמען וועגען און פון דער טובה וועגען פון פאָלק ישראל. ער קעהרט זיך אום צוריק קיין בבל.

דאָ טרעפט ער נאָך פריי דעם פּאָסטען פון ראש ישיבה אין נהרדעא, נאָך רב שילא'ס טויט, פון דאַנען האָט רב געוואָלט אָנהויבען, ער האָט, נעמליך, פאָרגעלייגט שמואל'ן ער זאָל פערנעהמען רב שילא'ס פּלאַץ און ווערען ראש-ישיבה — הגם ער האָט אויך קיין סמיכה נישט געהאַט. דאָס האָט ער געטון, ערשטענס דערפאַר, וואָס ער האָט, צוליב בייזע צינגער, נישט געוואָלט אָנהויבען זיין רעפאָרם דערפון, וואָס ער האָט פאַר זיך גענומען דעם הויכען פּאָסטען פון ראש ישיבה... און צווייטענס — ווייל שמואל איז געווען אַנ'אָרטיגער, האָט געקענט די אָרטיגע בעדינגונגען און בעציהונגען, איז עס גוט, אַז ער זאָל שטעהן בראש פון דער ישיבה, און מיט איהם זאָל זיך אָנהויבען די רעפאָרם אין די בעציהונגען מיט ארץ-ישראל. אָבער אַז שמואל האָט נישט געוואָלט אָננעהמען דעם פּאָסטען — ווייל, האָט ער געזאָגט, רב איז אין יאָהרען עלטער פון איהם, און אין לערנען גרעסער פון איהם דערויף דאַרף רב ווערען ראש ישיבה אין נהרדעא.

האָט רב פערלאָזט נהרדעא אַריבערגעפאָהרען קיין בורא (אָדער: מתא מחסיא) און דאָרט זיך בעזעצט, כדי ער זאָל נישט זיין קיין שטער פאַר שמואל'ן. און אַזוי איז עס אויך געווען. קוים איז רב נישט געווען מעהר אין שטאָט, האָט שמואל מעהר קיין אויסרייד נישט געהאַט און איז געוואָרען ראש-ישיבה.

און רב, צוליב זיין אַמט, וואָס ער האָט בעקומען פון ראש-גולה (אַכטונג צו געבען אויף מאָסען און פרייזען) האָט זיך בעקענט מיט קעניגליכע בעאַמטע, און דורך זיי אויך מיט'ן קעניג אַרטאַבאַן, קעניג פון די פּאַרטים, וואָס האָט געקעניגט איבער בבל. אַרטאַבאַן איז געווען זעהר פריינדליך מיט רב'ן, האָט איהם געגעבען מתנות און זיך סערהאַלטען צו איהם מיט גרויס דרך-ארץ. דאָס האָט רב'ן נאָך חשובער געמאַכט אין די אויגען פון דער יודישער בעפעלקערונג. דאַן ערשט האָט זיך רב דערלויבט צו גרינדען אין סורא אַ ישיבה און ווערען דער ראש ישיבה — הגם ער האָט, ווי בעקאַנט קיין סמיכה פון נשיא אין ארץ-ישראל נישט געהאַט... הונדערטער און הונדערטער תלמידים האָבען געצויגען אין זיין ישיבה. און דער יודישער ישוב אין און אַרום סורא איז צוליב דעם ניי-געגרינדעטען גייסטיגען צענטער אַלץ גרעסער און גרעסער געוואָרען, עס האָט נישט לאַנג געדויערט און גרויסע יודישע געלערנטע ווי רב הונא, למשל, אָדער רב יהודא, האָבען עפענטליך דערקלערט, אַז זינט רב איז אַהער-געקומען איז בנוגע די און די זאַכען בבל געגליכען צו ארץ-ישראל...

דערמיט איז די רעליגיעזע איבערהערשאַפט איבער בבל אויף שטענדיג פערענדיגט געוואָרען.

(„טאָג").

ר. איזראעל.

פערעלע

א סענסאציאנעל-עראטישער ראמאן פון דער לאָדזער ווירקליכקייט

(125

— דער רעיענט האָט צונויפגעשטעלט די צוואָה וועלכע ארנשטיין האָט אונטערגעשריבען און דעריבער אָנגעשריבען אַ בריף צו זיין פאַמיליע, אַז ער האָט צוזאַמענגעשטעלט אַ צוואָה, וועלכע געפינט זיך ביים רעיענט און וועלכע דאַרף געעפענט ווערען ערשט צעהן יאָהר נאָך זיין עווענטועלען טויט. איצט איז נאָך געבליבען איין זאַך צו ערלעדיגען — און דאָס איז געווען די פראַגע ווען איבערצוגעבען די אויפגאַבע אַז ביז דער נויטיגער צייט זאָל אויפגעזוכט ווערען די פערשוואונדענע אסתר ארנשטיין האָט מיר פאָרגעלעגט אַ גרויסע סומע, אַז איך זאָל זיך, אַלס אַדוואָקאַט. פערנעהמען מיט דער דאָזיגער אויפגאבע, איך האָב זיך לאַנג געוועהרט געגען דעם, איך האָב זיך נישט געוואָלט אונטערנעהמען, ביז ארנשטיין האָט מיך איבערגערעדט און איך בין דערויף איינגעגאַנגען, פון דאַן האָט זיך אָנגעהויבען דאָס אומגליק, פון דעמאָלט אָן האָב איך נישט קיין רוה. פון דעמאָלט אָן וועבט זיך די נעץ פון פערברעכענס, שאַנטאַזש, און שווינדלען, וועלכע האָבען מיר מיינע כוחות אַוועקגענומען...

בערנאַרד קאַלינסקי און ד"ר גאָלד האָבען נאָך אַלץ נישט פערשטאַנען צו וואָס דער אַדוואָקאַט צילט. הגם זיין ערצעהלונג איז געווען אַ גאַנץ גענויע און ריהרענדע. די לאַגע איז פאַר זיי געוואָרען זעהר ניזט אַנגענעהם, ווייל זיי האָבען נישט געהאַט קיין צייט וואָרט פאַר פּושיגורסקין זיי האָבען נאָר געכאַפּט זיין שטומע צעמישעניש פון דעם וואָס דער אַדוואָקאַט האָט דערצעהלט.

— איהר זייט אומגערוהיג, מיינע הערען, האָט דער אַדוואָקאַט געזאָגט, אָבער נאָך עטליכע מינוט און מיר זענען שוין ביים סוף איך וועל אייך דערצעהלען בקיצור, און אַז ס'האָט נישט לאַנג געדויערט און אַרנשטיינס תאַרגעפיהל איז מקויים געוואָרען. ער האָט גאָרנישט געקרענקט נאָר בעקומען אַ האַרץ אַטאַק און איז געשטאָרבען. אַרנשטיינס שטוב איז ווי איבערגעקעהרט געוואָרען. אַנ'אַנדער אָרדנונג איז דאָרט אַריינגעטרעטען. זיין טאָכטער העלענא האָט זיך אַזוי ווי בעפרייט פון פאָטער'ס דיסציפּלין און הויט אָנגעהויבען צו לעבען אויף איהר שטייגער, וואָס האָט זי פערפיהרט אויף זעהר שלעכטע דרכים, ס'האָט נישט לאַנג געדויערט און זי האָט זיך בעקענט מיט אַ יונגערמאַן וועלכען מ'האָט גערופען לעאָן דרייהאָרן...

בערנאַרד און דאָקטאָר גאָלד האָבען זיך איבערגעקוקט, קאַלינסקי האָט דאָס געטון אויף אַזאַ אופן, אַז דער אַדוואָקאַט זאָל דאָס טאַקע בעמערקען, ווייל ער האָט געוואָלט, אַז דעם אַדוואָקאַטס צוטרוי צו איהם זאָל נישט פערלוירען געהן. דער אַדוואָקאַט האָט דאָס בעמערקט און האָט געפרעגט:

— פאַרוואָס זענט איהר אויפמערקזאַם געוואָרען ביים אַרויסרעדען דעם נאָמען פון לעאָן דרייהאָרן?

— ווייל מיר קענען איהם, האָט בערנאַרד כשוט געענטפערט און צוליב איהם זענען מיר צו אייך געקומען.

— דאָס איז נישט מעגליך, מיינע הערען, דער דאָזיגער מענש מוז נישט מעהר לעבען, אָדער געפינט זיך ערגעץ זעהר ווייט פונדאַנען, צעהנדליגער דעטעקטיוון האָבען איהם געיאָגט און עטליכע יאָהר און פון איהם איז קיין שום שפור נישט פערהאַן.

— מעגליך, אַז מיר האָבען אַ טעות, הער אַדוואָקאַט, אפשר קענען מיר אַ מענשען מיט דעמזעלבען נאָמען, יעדענפאַלס וואָלט איהר אַזוי גוט געווען און פאָרטגעזעצט אייער ערצעהלונג ביז'ן סוף, כדי מיר זאָלען זיך בעסער אָריענטירען אין דער גאַנצער לאַגע.

— גוט, איך וועל דערצעהלען, באַלד נאָך אַרנשטיינס טויט, האָב איך אָנגעהויבען צו מאַכען בעמיהונגען אַז דאָס פערשוואונדענע מיידעל זאָל אויפגעזוכט ווערען, איך האָב זיך געווענדט צו צעהנדליגער דעטעקטיוון כמעט אין יעדען לאַנד אין דער וועלט, און מיט דער דאָזיגער טאַקטיק האָב איך זעהט אויס, געבערענגט צו דעם גאַנצען טומעל, פון אומעטום האָט זיך אָנגעהויבען אַ געיעג, נאָך דער גרויסער ירושה. פון אומעטום האָט מען מיך אָנגעהויבען צו שאַנטאַזשירען. מ'האָט געפונען צעהנדליגער מיידלעך מיט דיזעלבע נעמען און פאַמיליען-נעמען, עפּעס האָט דאָך אין דעם אַלעמען נישט געשטימט. ביז ענדליך ס'איז געשעהען דאָס גרעסטע אומגליק, וואָס מ'קען זיך נאָר פאָרשטעלען, אין אַ געוויסער נאַכט האָבען זיך גנבים אַריינבעקומען אין דער קאַנצעלאַריע פון רעיענט, וואו די צוואָה איז געמאַכט געוואָרען, אויפגעבראַכען די קאַסע און אַרויסגעגנבעט דעם טעסטאַמענט, די גנבים האָבען מעהר גאָרנישט גערירט, הגם אין זייער קאַסע האָבען זיך געפונען נאָך ווערטפולע זאַכען, דאָס האָט בעוויזען, אַז די גנבים האָבען זיך, אויף וועלכען ס'איז אופן דערוואוסט וועגען דעם אינהאַלט פון דער צוואָה, און פאַר יעדען פרייז זי געוואָלט אַרויסבעקומען.

— ס'פערשטעהט זיך, אַז דער רחשד איז קודם-כל געפאַלען אויף אַרנשטיינס געזעצליכער פאַמיליע, וועלכע האָט נישט געוואָלט נאָך צעהן יאָהר פערלירען דאָס ריזיגע פערמעגען. אַרנשטיינס טאָכטער העלענא האָט שוין דעמאָלט געהאַט חתונה-געהאַט מיט דעם דערמאָהנטען לעאָן דרייהאָרן און זיי האָבען שוין געהאַט אַ קינד. קיין קאָנקרעטע בעווייזען זענען אָבער נישט געווען. יעדער אויספאָרשונג פון דער פּאָליציי האָט קיין שום רעזולטאַט נישט געבראַכט, די צוואָה איז נישט געווען.

— פערשטעהט זיך, אַז ביי אַזאַ פאַל האָט שוין דאָס גאַנצע פערמעגען ענטגילטיג געמוזט געהערען צו העלענא'ן און איהר מאַן, דאָ האָבען אַפילו יורידיש נישט געקענט העלפען קיין עדות, ווי איך און דער רעיענט, ווייל דאָ האָט געמוזט זיין אַנ'אונטערשריפט פון פערשטאָרבענעם. איך האָב דעריבער אָפּגעשטעלט אַלע בעמיהונגען צו געפינען די פערשוואונדענע ערשטע געליבטע פון אַרנשטיינען, ס'איז אָבער שוין געווען צו שפּעט. אין דער גאַנצער וועלט האָט מען זי שוין לאַנג געזוכט. און אויב ביז צום מאָמענט פון דער גנבה איז מען אויף איהר שפור נישט געפאַלען, איז אָבער נאָכדעם די לאַגע געוואָרען פיל ערגער.

— שטעלט זיך פאַר — האָט פּושיגורסקי געזאָגט אין אַ געהעכערטען טאָן — אַז אין איין שעהנעם טאָג קומט צו מיר אַריין אַ הער, שטעלט זיך פאַר פאַר מיר, און ערקלערט מיר, אַז ער האָט מיט מיר צו ערלעדיגען אַ וויכטיגען ענין, איך בין אַן אַדוואָקאַט און בין געוואוינט צו וויכטיגע ענינים, איך בין דעריבער באַלד גרייט געווען איהם אויסצוהערען. ווי גרויס איז אָבער געווען מיין איבערראַשונג, ווען דער דאָזיגער מענש האָט מיר אַרויסגעשלעפּט פון טאַש אַלע אויטענטישע דאָקומענטען פון דער געזוכטער אסתר.

(פאָרטזעצונג קומט).

יודיש טעאטער
„אין פילהארמאניע"
דיר.: ד. צעלמייסטער און א. בעזמאו

XXV

הײנט, זונטאג, ד. 20. מערץ 25־יעהריגער יובילעאום
פון בעוואוסטען ארטיסט און כאראקטער־קאמיקער
שלמה הערשקאוויטש

האלא! אכטונג לאנדסלײט. פריינד, פערעהרער פון יודישען טעאטער און סתם מענשען, וואס ווילען געניסען פון א פאר פריילעכע שעה **האלא!**

דזשעק רעכטצייט'ס לעצטער שלאגער 100־פראצענטיגער סוקצעס — מיט'ן אנטייל פון **יוכבד זילבערג**

גרויסע קאמישע אפערעטע אין 3 אקטען פון ס וואלף, מוזיק־רעזשי **דזשעק רעכטצייט**

„דער פריילעכער ציגיינער"

דזשעק רעכטצייט אלס „ציגיינער"; **יוכבד זילבערג** אלס „דושין".
שלמה הערשקאוויטש אלס פאליסמאן „פריד" אין דער קאריקאטור פון **טשארלי טשאפלין.**
אין דעם אווענד זינגט רעכטצייט אין 10 שפראכען ספעציעל לכבוד דעם יובילאר. — צום שלוס **א דיווערטיסמענט** מיט אנטייל פון די בעסטע כוחות פון דער טרופע.

א סענסאציע פארן פובליקום וועט זיין דער איינציגער אויפטריט פון דעם בערימטן פויל. ארטיסט און רעזשיסער פון לאדזשער שטאט־טעאטער **יעזשי וואסקאווסקי** אין זיין פערשידענארטיגן רעפערטואר

אין דעם אווענד בעטייליגט זיך דאס גאנצע גוט בעקאנטע אנסאמבל. פרויען: אמזעל, בעזמאן, האניגבוים, טופמאן, יאקובאוויטש, רובינא. מענער: אמזעל, אייזענבערג, באלבירסקי, גוטמאן, האמבורגער, האניגבוים און טופמאן. — דיריגענט ל. זעלמאן. — טעכנישע לייטונג גוטמאן. — סופלאר אייזענבערג.

די קאסע איז אפען א גאנצען טאג.

אנ'ערך 200 סוחרים ווערען בעשטראפט

מען דארף זיך צואיילען מיט'ן לעגאליזירען וואגען און מאסען

(2) דער אמט פאר וואגען און מאסען (אלעיא קאשטשושקי 22) אינפארמירט אונז, אז די סוחרים, וואס פערמאגען אויסמעסטונגס־כלים, ווי מעסטלעך, וואגען און מאסען דער צייכען פון וועלכע ער האט זיך געענדיגט מיט'ן יאהר 1929, זענען זיך מחויב דירעקט צו ווענדען צום אמט, כדי צו לעגאליזירען זייערע אויסמעסטונגס־מכשירים.

דער צייכען גילט שטענדיג פון 1. יאנואר פון יענעם יאהר אין וועלכען ער איז ארויסגעלעגט געווארען, און ער איז פערפליכטענד אויף א משך פון 3 יאהר.

דער אמט שיקט ארויס אויפפאדערונגען צו די פעראינטערעסירטע, וועלכע דארפען זיך מעלדען מיט די אויסמעסטונגס־מכשירים פערזענליך, אדער דורך פערמיטלער, וואס זענען דערצו בעפולמעכטיגט דורכ'ן אמט.

אפהענגיג פון דעם, ווי דער מצב פון די מכשירים איז, ד. ה. פון דער לעצטער צייכענונגס־דאטע, קענען די שטראפען אויסמאכען ביז 1000 זלאטעס, און ביז 6 וואכען ארעסט.

צוליב דעם, וואס די שטראפען זענען לעצטענס א סך מאל אפגעווענדט געווארען, מעלדעט מען זיך לעצטענס א סך מעהר, ווי געוועהנליך, (לעת עתה זענען צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארטליכקייט אנ'ערך 200 סוחרים און נישט בערעכטיגטע פערמיטלער.

אפטייקען

היינטיגע נאכט־דיזשורען

הײנט ביינאכט דיזשורירען: **א. פאטאש** (פל. קאשטעלני 10), **א. כארעמזא** (פאמארסקא 12), **ע. מילער** (פיעטריקאווער 46), **מ. עפשטיין** (פיעטריקאווער 225), **ז. גארטשיצקי** (פזשעיאזד 59), **ג. אנטאניעוויטש** (פאביאניצער 50).

א זא דארפס־סכסוכ'ל,

וואס קאסט א מענשליך לעבען

(2) געשעהען איז עס נעכטען אין דארף בזשעשקי לעם פעטריקאוו:

דער 18־יאהריגער סטאניסלאוו קאפאר האט עפעס געהאט א משפחה־סכסוך מיט זיין פעטער דעם 40־יאהריגען קאראל באכעצקי.

א ווארט פאר א ווארט, ביז קאפאר האט גע־כאפט א דעמבאווע שטעקען און אזא קלאפ געטון דעם פעטער איבער'ן קאפ אז ער האט איהם גע־שפאלטען דעם שארבען, און מ'האט איהם פער־שפא"ט צו פיהרען אין שפיטאל, ווייל ער איז גע־שטארבען.

קאפאר זיצט שוין אין טורמע, אין פעטריקאוו.

מאנע קאץ אין לאדז

דער בעקאנטער קינסטלער מאנע קאץ פון פא־ריז איז איצט געקומען קיין לאדז אין שייכות מיט דער איינארדנונג פון זיין בילדער־אויסשטעלונג, וואס ווערט דעם קומענדיגען שבת געעפענט אין לאדז, אין דעם פיליפ־סאלאן אויף פעטריקאווער 104.

די אויסשטעלונג פון מאנע קאץ ווערט גע־עפענט אונטער דעם פראטעקטאראט פון דעם פראנ־צויזישען קאנסול אין לאדז, ה' סאלאהען.

Dr. med. JÓZEF IZYKSON
פאלודניאווא 9, טעל. 210־75
אוירען, נאז און האלז־קראנקהייטען שטים און שפראך־שטערונגען
עמפפאנגט פון 12 — 2 פארמ. און פון 5—7 נאכמ.

גוט מארגען!

אוי, די קרעמלעך!

גוט מארגען, יודען!

שוין לאנג נישט געזעהען זיך, הא? נישט קיין וואונדער — קריזיס!

אבער נישט אלע ווייסען פון דעם קריזיס: אין די לאדזער פעראיינען, למשל, איז גראד „איצט אנ'אויפלעבונג — מ'„פאבריצירט"... „פאסטולאטען".

דער האנדעלס־מיניסטער רופט א סוחרים־קאנ־פערענץ, און בעלנים צו שמועסען מיט א מיניסטער פעהלען נישט — א קלייניגקייט א מיניסטער!..

און היות, ווי לאדז איז געבענטשט מיט סוחרים פעראיינען: צענטראלער סוחרים־פעראיין, און סתם א סוחרים־פעראיין, קליינהענדלער־פעראיינען, האבען מיר אין לאדז סך־הכל — דריי: אויף אגראדאוא — א קליינהענדלער־פעראיין, אויפ'ן אלטען־מארק — א קליינהענדלער־פעראיין, און אויף פאמארסקא — א קליינהענדלער־פעראיין, און טאמער האט איהר ווייניג, האט איהר נאך א — דעטאליסטען־פעראיין.

שיקט יעדער פעראיין א דעלעגאציע צום מי־ניסטער, יעדע דעלעגאציע דארף דאך קומען מיט א „באגאזש" מיט „אנגעווייטאגטע פראגען", און אזוי ווי יעדער סוחרים־פעראיין מוז קומען מיט „זיינע" אנגעווייטאגטע פראגען, און יעדער קליינהענדלער־פעראיין דארף קומען מיט „זיין" „וועה־געשריי" ווארום ווי וועט דאס אויסזעהען, אז איינער וועט איבערחזר'ן דעם צווייטענ'ס „וועה־געשריי"? וואס פארע פנים וועלען האבען די „אנגעוועהטאגטע פראגען", אויב דער צווייטער וועט זאגען דאס אייגענע — א חרפה!..

האט מען אנגעגארט די לענדען: יעדער פער־איין האט זיך אויסגעארבייט „זיינע" „פאסטולאטען" יעדער קליינהענדלער־פעראיין האט געשוויצט אי־בער „זיינע" „וועה־געשרייען", און מיט די „באגאזשען" זענען די דעלעגאטען אוועק צום מיניסטער.

אפשר וואלטען די לאדזער סוחרים־פעראיינען, און דער פערטעל טוץ קליינהענדלער־פעראיינען דאך אמאל זיך בעזינען, אז די קרעמעל־פאליטיק ברענגט דעם סוחר נישט קיין גרויסען נוצען? אפשר וואלט שוין אמאל א סוף גענומען צו דעם שבת מאכען פאר זיך און צו דער צושפליטערונג פון די ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס?

אוי, די קרעמלעך!

אב—נעס

טראדיציאנעלע פורים־אקציע פון קרן־קימת־לישראל

הײנט הויבט זיך אן אין שטאט די טרא־דיציאנעלע פורים־אקציע פון קרן־קימת־לישראל.

די הייאיהריגע אקציע שטייט אונטער'ן צייכען פון דעם דאפעלטען יובל פון חבת־ציון און קרן־קימת, מיט וועלכען עס הויבט זיך אן א נייע תקופה אין דער אויפבוי־ארבייט פון א"י.

דאס הויפט־ביורא פון קרן־קימת פיהרט איצט ווי בעקאנט א פערשטארקטע טעטיגקייט אויף צו ערווערבען נייע באדען־שטחים און ארורכפיה־רען די הכשרה־ארבייטען אויף דעם פריהער ער־װארבענעם באדען.

אין דער אקציע בעטייליגען זיך דאס מאל די מיטגלידער פון אלע ציוניסטישע גרופירונגען יוגענד־ארגאניזאציעס און עלטערע ציוניסטישע עסקנים פון שטאט.

Dyrekcja Koncertów: Alfred Strauch, Tel. 213.84.

SALA FILHARMONJI

WTOREK, dnia 29-go marca 1932 o godz. 8.30 wiecz.

19-ty Koncert Mistrzowski

BRONISŁAW HUBERMAN

Król Skrzypków

Przy fortepianie: ZYGFRYD SCHULTZE.

Bilety już nabywać można w kasie Filharmonji. 1744

היט זיך פאר פויזנער און גאלי־צישע שווינדלער!

די לאדזער שטאטישע סטאראסטווע האט אונז צוגעשיקט פאלגענדען קאמוניקאט:

ווארנונג.

זייט א געוויסער צייט האבען זיך אין די לאדזער צייטונגען בעוויזען אנאנסען וועגען כלומרשטע פארשטעהער פון פערשידענע בענק אין קראקא, לעמבערג און פויזען, אז זיי גיבען הלוואות אויף זעהר גינסטיגע בעדינגונגען, ביי קליינע פראצענ־טער, און קליינע איינצאהל־געלדער.

צוליב די דאזיגע אנציהענדע מודעות האבען זיך זעהר פיל לאדזער פערשריבען אלס מיטגלידער פון די דאזיגע בענק, אריינגעטראגען איינצאהל־געלדער, און ווארטען אויף די הלוואות, וועלכע קיינער פון זיי האט לעת עתה נישט בעקומען.

דאס לאנגע ווארטען אויף די הלוואות האט בע־אונרוהיגט די מיטגלידער, וועלכע האבען וועגען דעם געמאלדען אין דער פאליציי.

די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז די פערשוינען, וואס האבען זיך אנגעגעבען אלס פאר־שטעהער פון פערשידענע גאליצישע און פויזנער בענק, זענען אגענטען פון קרעדיט־קאאפעראטיווען פון צווייפעלהאפטען ווערט, און אז זייער'ע קליענטען זענען פראסט פשוט בעשווינדעלט געווארען.

די אגענטען זענען צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארטליכקייט, און זיי איז פערווערט גע־ווארען ווייטער צו פיהרען זייער פראקטיק.

מעלדענדיג וועגען דעם ווארענט די שטאטישע סטאראסטווע די לאדזער בירגער פאר'ן האבען א מגע ומשא מיט דעם מין פארשטעהער פון די פויזנער און גאליצישע בענק, וועלכע האבען קיין שום שייכות נישט מיט די ערנסטע באנק־אינסטיטו־ציעס פון קראקא, לעמבערג און פויזען, און זע־נען געוועהנליכע שווינדלער, וואס שפעקולירען אויף מענשליכער נאאיוויטעט.

די שטאטישע סטאראסטווע בעאויפטראגט צו מעלדען דער פאליציי וועגען דער דערשיינונג פון אזעלכע שווינדלערישע אגענטען, אדער ווייניגסטענס — איידער מ'גייט ארויסווארפען די פאר צעהנדליג גילדען איינשרייב־געלדער — דערקונדיגען זיך מי ומי ההולכים, ווער זענען עס די בענק וואס גייען בעגליקען מיט הלוואות...

די ארבייט ביי דער לודקע

איבערבוי פון קאנאל און בריק אויף קאנסטאנטינער פאלעשיע

(2) לויט ווי עס אינפארמירט אונז די קאנאלי־זאציע־אפטיילונג ביים מאגיסטראט, איז אויסגעפער־טיגט געווארען א פלאן צו רעמאנטירען דעם קא־נאל פון דעם טייכעל לודקא.

הייאיאהר וועלען רעמאנטירט ווערען 400 מע־טער, און די אלטע צופוילטע בעלקעס וועלען פער־טוישט ווערען אויף נייע.

אויף צו רעמאנטירען דעם קאנאל און פער־ריכטען די בריק אויף קאנסטאנטינער פאלעשיע איז אסיגנירט געווארען א סומע פון 80 טויזענד זלאטעס.

די טעג שוין וועט בעשטימט ווערען וויפיל אר־בייטער עס וועלען גענומען ווערען צו דער דאזיגער ארבייט, און גלייך דערנאך וועט דער מאגיסטראט צוטרעטען צו פאר־ארבייטען פון אוועקנעהמען די איבערגעפוילטע בעלקעס.

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 4, טעל. 216־90
ספעציאל־ארצט פאר הויט־ און ווענערישע קראנקהייטען, מענער־שוועכע, אלע ארט הנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארק־שטראהלען.
נעמט אן פון 8—2 און פון 5—9 אווענד.
בעזונדער ווארטע־צימער פאר פרויען.

הנחה-פעטער היי אויסלאנד

(ב) די לאדזשער פינאנץ-קאמער האט בעקומען א פעראָרדענונג וועגען הנחה'דיגע אויסלאנד-פעסער פאר סוחרים און פאבריקאנטען.

א נייע פלאצובקא

אין צענטרום פון אי זער שטאט אויף דער ושעלאנא גאס 1 איז ערעפענט געווארען א געוועלב פון שאקאלאד און צוקערווארען א. פ. וועספרא! בעזיצט שטענדיג אויף לאגער אויסארבייטונגען פון אלערליי פירמעס מיט א פולער גאראנטיע פון דער בעסטער קוואליטעט און פון דער פרישסטער סחורה, וואס ווערט עמפפעהלט צו די נידריגסטע פרייזען.

דאס נייע מאדערן לויט'ן אויסלענדישען מוסטער איינגעאָרדענטע געשעפט וועט זיך בעמיהען צו ערווערבען די אנערקענונג פון דער ג. קונדשאפט.

פאבריק פון געבויגענע מעבעל „וויענפאל"

די אויבענדערמאהנטע פאבריק איז געגרינדעט געווארען אין 1910 י. און אַרבייט אויס: שטוהל, פאָטעלען, טאבארעטקעס, וויעשאקעס, פאטעפאָן-טישלעך א. אַז. וו. די דאָזיגע אויסאַרבייטונגען זענען בעריהמט אַלס די בעסטע און דעריבער איז אויף זיי שטענדיג דא אַ נאָכפראגע. די פירמע געפינט זיך אונטער דער לייטונג פון ה' א. שנורמאַן און מיט דער טעכנישער זייט פיהרט אָן ה' י. שנורמאַן. אויף אַלע אויסאַרבייטונגען זענען די פרייזען בעדייטענד ערמעסיגט געוואָרען.

ביי מדיקים

גערייצפעקטע, מוראגעפיהל שלאפלאזיגקייט, הארץ-בעשווערדען בוגסטדרונג רעגט דאס נאטירליכע ביטערוואסער

Franciszka Józefa

דעם בלוט-קרייזלויף אין אונטערלייב נאטירליך און ווירקט בערוהיגענד אויף די נערווען. צו בעקומען אין אלע אפטייקען און סקלאד-אפטעקעס.

25 יאהר נע-ונד לעבען

צום היינטיגען יובילעאום פון ארטיסט שלמה הערשקאוויטש

היינט זונטאג ווערט אין יודישען טעאטער אין פילהארמאניע געפייערט דער 25-יעהריגער יובילֵיי פון אַרטיסט שלמה הערשקאָוויטש, דער יובילאַר האָט אָנגעהויבען זיין אַרטיסטישע קאַרייערע אין

לאָדז און פערנומענעם אַנ'אָנגעזעהענעם פלאץ אין דער יודישער אַרטיסטען—משפחה.

נאָך מיט 52 יאָהר צוריק איז דער יובילֵיאַר געווען אַנגאַזשירט אין לאָדזשער גרויסען טעאַטער אונטער דער דירעקציע פון י. זאנדבערג, און כסדר געשפילט פערגאַנטוואָרטליכע ראָלען, וועלכע האָבען שטאַרק אויסגענומען ביים לאָדזער טעאַטער-עולם. דער יובילֵיאַר האָט שפּעטער נאָך געשפילט אין דער פּראָווינציגטער טרופּע פון אַרטיסט טיטעלמאַן, אין געשפילט מיט די אָנגעזעהענסטע אַרטיסטען וואָס פערנעהמען ביים היינטיגען טאָג אַנ'אָנגעזעהען אָרט פון יודישען טעאַטער אין אַמעריקע.

שלמה הערשקאָוויטש איז די גרעסטע טייל פון זיינע אַרטיסטישע יאָהרען געווען נע-ונד, ווייט פון זיין ליבלינגס-שטאָט, לאָדז, און כסדר געוואַנדערט פון שטאָט צו שטאָט, כדי צו שפילען יודיש טעאַטער, דער יובילֵיאַר איז פיל יאָהרען, פון זיין אַרטיסטישע קאַריערע געווען גרינדער און דירעקטאָר פון פערשידענע טרופּעס, און אַלס אַזעלכער געשפּילט אין גרויסע שטעט פון פוילען מיט גרויס דערפאָלג, די לעצטע עטליכע יאָהר שפּילט דער יובילֵיאַר, שלמה הערשקאָוויטש, אין זיין געבורטס-שטאָט לאָדז אין היגען יודישען טעאַטער און נעמט אויס ביים היגען עולם, מיט זיין שפּילען.

עס איז צו האָפען אַז אַלע פריינט און פערעהרער פון יובילֵיאַר, וועלען וויסען אָפּצושאַצען די פערדינסטען פון שלמה הערשקאָוויטש, וועלכער האָט דורכגעלעבט אַ פערטעל יאָהר-הונדערט נע-ונד לעבען ביים יודישען טעאַטער, און איהם צוטיילען צו זיין יום-טוב זיין געהעריגען פערדינסט.

וו. בייהויז.

אקטועלסטער דעוויז פון היינטיגען טאג

נישט קיין גאַנצע וואָך טיילט אונז אָב פון יום טוב דעריבער איז שוין די העכסטע צייט, אַז יעדע איינציגע בעל הביתטע זאָל ערלעדיגען איהרע איינקויפען, אין איינציגען וואַרען-הויז אין אונזער שטאָט (קאָנסום" ביי דער ווידזעווער מאַנופאַקטור, ראָקיטשינער 54, די דירעקציע פון „קאָנסום" האָט פערזעהען אַלע אָבטיילונגען מיט אַ גרויסען אויס וואַהל סחורות, אַלס די ביליגסטע קוועלע, וואָס פערקויפט אַלעס צו די בידריגסטע פרייזען. אַלזאָ דער דעוויז פון לעצטען זונטאג איז — גאַנץ לאָדז געהט איינקויפען נאָר אין קאָנסום.

משה קוסעוויצקי זינגט דאַנערשטאג אין פילהארמאניע

דאַנערשטאָג טרעט אויף אין פילהאַרמאָניע-זאַל מיט איין איינציגען סינאַגאַגאַלען קאָנצערט דער אויבערקאַנטאָר פון דער וואַרשאַווער סינאַגאָגע ה' משה קוסעוויצקי.

זיין לעצטען טורנעע, וועלכער קוסעוויצקי האָט אַדורכגעמאַכט איבער די גרעסטע וועלט-שטעטעס ווי אין פראַנקרייך, ענגלאַנד, ליטע און לאַטוויע איז ער איבעראַל אויפגענומען געוואָרען מיט גרויס ענטוזיאַזם.

אויף זיין דאָנערשטאָג'דיגען קאָנצערט וועט קוסעוויצקי אויספיהרען מאָטיווען פון זיין סינאַגאָגאַלען אוצר און אַ גאַנצע רייהע יודישע פאָלקס-לידער ווי אויך אַריען-אָפּערן.

ביים קלאַוויר וועט זיצען די וואַרשאַווער פיאַניסטין פרוי דאַווידאָוויטש-ליכטערמאַן.

„לאדז לאכט שוין ווידער"

דער גלענצענדער געמישטער פראגראם אין „ארט"

אין „אירט" האָט עס זעכטען און עהרענעכטען געשטורעמט פאַר געלעכטער: עס איז געגעבען געוואָרען די הימאָריסטיש געמישטע רעוויע א. נ. „לאָדז לאַכט שוין ווידער", אין וועלכער עס גייען צ. א. אריין אַזעלכע צאַצקעס פון פעטערסבורגער פריילינגקייט, ווי „יודעס זינגען", „לאָמיר ברידער, טרינקען דאַ", „שלום בית" און י. אַבערזשאַנעקס רעקאָרדאַלע לאָדזער אַקטואַליע א. נ. „ביי טאָג אויפ'ן נייעם מאַרק", וואו די לאָדזער קאַך-לעפעל, און קהלה-גראַבלער מאַכען אונז לאַכען ביז צו טרערען...

היינט ווערט געשפילט 3 מאָל: 4, 7,45 און 10 א זייגער אין אָווענד.

ראדיא-פראגראם

זונטאג, דעם 20 מערץ 1932

9,30 גאָטעסדינסט, 12,15 טראַנסמיסיע פון וואַרשאַווער פילהאַרמאָניע, 3,00 לייכטע מוזיק, 3,50 פּראָגראַם פאַר קינדער, 4,20 גראַמאָפאָן, 4,40 פאָרלעזונג, 4,55 גראַמאָפאָן, 5,15 פאָרלעזונג, 5.30 נוצליכע ידיעות, 5,45 נאָכמיטאָג-קאָנצערט, 7,00 פערשידענעס, 7,20 ספּאָרט, 7,30 רעפּערטואַר, 7.45 פאָרלעזונג, 8,15 פּאָפּולערער-קאָנצערט, 9,40 ליטעראַרישע פערטעל-שעה, 9,55 סאָליסטען-קאָנצערט, 10,40 קאָמוניקאַטען, ספּאָרט. 11.00 טאַנץ מוזיק.

ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע

5-טע קלאס, 8-טער ציהונגס-טאג

Wczoraj w ósmym dniu ciągnienia 5-ej klasy 4-ej polskiej loterji państwowej wylosowano następujące wygrane:

300.000 złotych na nr. 135002

Po 5000 zł na nr. nr.: 1645 10997

Po 3000 zł. na nr. nr.: 9642 10493 27098 45169 74476 85311 108926 120826 128512 136716

Po 2000 zł. na nr. nr.: 1425 5388 11854 17337 19139 20629 30531 35533 37607 44710 45807 55655 61507 71923 72134 74051 104259 105335 107243 108588 115802 121515 126511 135190 137246 148011 152504 153053 153517

Po 1000 zł. na n-ry: 799 7517 9957 13963 16498 19724 20353 27058 28875 35815 36065 37408 42247 42738 43933 46060 51282 61864 66189 67491 68344 71332 77848 80732 83291 83114 90787 94163 99693 104357 113511 113624 117226 129 277 134692 139271 139719 1412. 144684 150914 159871

Po 500 zł na n-ry: 21 188 807 1046 1053 2697 2797 2707 2745 5531 7033 7188 7298 8863 9272 10793 11650 13569 13723 14230 16841 16856 16815 17078 17494 18113 18379 20023 21096 23048 23648 26041 27570 27870 28421 28868 29634 30306 33048 34036 36830 36856 37583 37958 38741 39452 40612 43711 43756 46721 47778 48516 48616 50917 52268 52343 52660 53518 53519 53870 54366 54693 55476 55511 55843 56184 58663 59243 63192 63996 64643 64745 64969 65165 66500 65972 66755 66778 66809 68270 68394 68624 69322 69351 69866 70481 72040 72060 72178 73326 74465 75119 75771 75822 76591 76685 76817 76999 77870 79551 80756 81129 82986 84075 85994 89757 88202 90754 90918 91595 93760 94677 95301 95925 97366 99827 99899 100143 100392 102590 10264 104542 104807 104016 105248 105892 107157 107997 109506 109745 112692 113060 115220 117008 118660 119093 119420 119551 119710 120787 121406 122039 122117 123321 123741 123985 124977 125179 125752 127272 127285 127404 128061 128675 129685 129940 130064 132032 132162 133093 133464 135158 135627 136320 137124 137287 137538 143153 143553 143681 143713 145699 145937 146243 146621 146802 146872 149082 150179 150763 153304 153404 153505 154464 154492 155100 156590 157147 159239 157726 158542 159748 159973

Po 250 złotych wygrały następujące numery:

167 246 311 90 441 552 729 81 966 67 1035 50 82 110 60 68 382 422 647 751 68 840 57 67 90 932 54 85 2051 69 156 91 96 313 16 17 21 88 442 43 516 57 86 674 75 93 775 806 32 77 85 902 11 21 47 3005 26 106 21 325 543 51 644 62 92 98 705 13 856 4138 367 436 572 77 689 775 805 940 50 57 1046 221 88 97 305 18 24 36 40 84 423 573 608 35 773 807 95 958 69 6077 140 254 48 506 43 52 725 41 72 829 954 7096 130 45 228 337 62 77 89 413 34 73 94 506 12 636 52 62 80 916 44 8066 83 124 45 47 52 246 53 301 91 525 62 65 761 872 965 9034 55 83 304 17 519 62 758 811 93 986 10015 33 43 137 266 339 95 416 50 89 564 663 710 11286 348 425 36 504 633 733 49 70 93 891 916 95

12051 58 94 126 61 68 86 205 55 78 81 322 23 50 417 31 502 49 74 90 621 94 799 874 946 50 13014 180 88 217 56 329 414 656 738 830 75 838 59 62 14002 41 75 99 179 80 226 61 376 436 82 542 626 78 808 927 90 96 15023 100 344 478 527 885 943 16050 113 64 88 293 369 456 73 503 662 96 700 19 43 44 956 922 170 14 84 264 311 96 400 17 36 54 590 605 753 73 98 830 18014 106 8 99 200 344 416 563 645 723 893 19016 55 87 204 87 390 405 636 78 716 66 72 945 51 20251 61 394 456 64 79 554 671 715 77 801 89 93 963 76 94 21068 69 103 205 45 61 512 62 70 604 36 65 809 16 19 60 935 52 70 22080 123 72 276 550 56 644 744 46 49 84 846 61 93 930 23210 19 31 443 505 28 71 708 55 63 837 84 96 971 24034 136 93 206 7 306 490 555 761 66 817 45 82 87 964 25041 46 235 94 312 53 58 404 18 44 90 533 631 780 871 98 986 26032 57 97 440 557 609 24 97 703 79 93 965 67 91 27037 50 53 104 20 21 55 78 91 332 509 32 623 75 893 987 28184 231 87 303 466 506 26 66 602 6 63 73 89 702 3 861 930 67 29062 323 418 72 504 52 97 759 808 58 60 902 20

30047 65 282 404 632 87 701 27 46 80 835 907 57 31017 138 241 326 72 522 68 706 17 22 35 814 986 32004 230 84 342 401 35 581 88 648 902 38 33067 219 44 338 420 524 52 99 719 44 902 25 70 34114 51 232 345 405 22 603 701 91 859 915 98 35197 30 65 91 462 555 604 17 66 716 831 55 60 942 73 36162 65 220 392 495 556 74 820 74 94 956 37004 84 108 61 222 301 55 63 412 690 97 98 719 870 944 59 91 38019 27 46 68 84 95 217 303 466 504 32 84 98 602 872 997 39046 145 334 98 804 27 926 35 52 40094 191 49 202 342 459 86 698 825 29 32 41040 46 127 415 64 513 36 605 881 979 99 42387 453 64 68 586 749 813 40 53 90 43020 38 62 195 204 13 19 307 46 61 401 24 43 84 99 633 50 84 845 940 44054 85 106 11 52 99 270 302 5 58 41 678 704 27 28 44 59 91 88 45010 12 14 21 93 212 304 445 55 506 656 93 740 41 804 954 46111 16 36 223 307 11 17 24 36 41 59 409 27 41 84 521 54 606 18 91 753 801 951 47006 207 71 72 362 459 530 48 607 48 96 981 98 48002 48 136 45 58 69 412 41 638 765 839 56 945 49018 73 134 35 65 274 352 412 621 67 68 703 42 64 881 50005 125 48 64 258 381 87 438 58 548 648 88 730 31 41 45 64 828 67 918 51001 135 309 26 446 55 60 788 865 900 83 52023 67 122 39 85 228 312 25 409 566 700 963 53120 22 250 333 50 55 479 502 44 691 829 905 94 54150 57 209 48 375 432 44 69 641 88 783 863 901 55036 82 84 207 392 444 512 616 28 84 730 58 868 944 64 56076 85 116 349 51 60 64 78 482 533 73 74 602 38 63 743 91 800 71 928 52 59 91 57013 15 42 208 432 78 544 75 933 62 58046 131 53 74 202 384 87 485 573 843 970 74 59037 48 231 304 447 49 603 4 28 33 827 941

60106 467 670 88 885 928 61047 225 37 42 356 548 57 61 607 722 87 839 65 82 999 62053 64 138 45 288 393 544 89 92 877 958 63061 201 15 21 56 408 525 44 601 5 55 710 39 826 53 900 20 34 64109 83 376 722 35 866 99 65113 17 288 96 401 518 48 94 894 935 88 93 66005 83 215 390 65 81 86 428 580 715 817 55 83 973 67069 165 372 500 63 94 603 741 827 59 965 66 68064 218 95 329 72 67 448 503 32 76 606 82 714 79 836 58 69004 47 59 232 57 74 426 736 911 70017 277 311 84 424 510 17 707 21 30 51 844 46 69 91 916 22 40 74 71014 97 263 307 422 74 513 606 11 79 705 98 902 72127 284 412 881 993 73008 43 205 86 347 420 25 549 59 693 707 903 74041 97 101 29 53 234 664 736 88 94 99 849 95 902 203 75060 69 185 211 24 300 21 83 516 47 52 61 631 95 726 851 92 967 98 76015 59 86 121 68 216 338 84 434 36 45 76 641 709 71 822 37 45 956 71 84 77070 91 235 70 303 11 12 33 85 506 80 81 789 820 37 45 52 999 78094 354 508 795 893 79021 26 36 128 293 415 59 68 77 694 768 832 34 63 953 69 89 80117 78 295 409 572 83 91 650 730 829 56 81000 71 167 200 26 64 312 777 473 543 63 649 751 76 78 83 91 804 25 84 924 32 47 82285 324 463 545 621 708 855 83068 262 70 83 331 33 93 655 709 32 803 18 996 84040 60 167 351 97 436 58 70 83 537 59 635 704 76 804 92 934 90 85036 42 8 2193 775 842 55 86046 69 275 307 14 585 87 643 727 65 864 972 87 87008 48 296 306 18 29 85 451 70 595 779 846 88012 55 58 202 454 564 658 732 819 89 948 89207 81 89 442 881 956

90041 53 76 146 256 354 442 59 586 624 25 36 740 848 932 91043 52 127 263 82 421 25 571 81 668 793 912 92004 58 151 58 220 69 81 94 423 544 622 792 96 884 93383 564 75 98 659 811 65 950 94063 66 130 305 500 39 82 227 704 51 809 39 90 95144 87 282 408 52 792 844 915 96001 77 80 172 228 393 95 446 59 72 734 70 987 97003 23 128 39 364 531 53 698 750 85 822 30 76 98013 59 211 308 650 850 64 85 902 43 47 53 99039 55 57 251 55 61 332 579 87 798 812 16 991 99 102002 10 28 75 103 13 15 59 67 78 81 85 380 91 508 18 22 600 734 919 52 56 61 101112 13 43 91 224 356 94 412 74 512 66 72 636 86 747 51 70 96 831 90 943 102097 173 77 248 342 40 507 95 688 709 30 872 77 968 103055 58 70 83 215 23 32 88 323 29 52 404 31 57 79 92 607 26 770 811 21 23 33 964 104112 66 89 236 78 336 401 31 608 39 78 86 732 35 59 815 44 71 957 67 105046 99 109 15 42 46 84 224 78 358 462 535 45 68 625 69 73 753 837 77 928 76 106317 31 48 408 84 506 6 35 45 60 627 709 866 72 943 107001 266 396 586 649 819 108138 39 456 84 594 96 620 21 90 703 915 16 78 109038 85 167 234 48 51 351 418 544 49 893 952 110014 40 74 224 50 312 44 89 523 26 607 9 70 719 806 45 84 903 111016 46 110 42 44 242 340 511 35 649 780 81 843 55 112104 68 286 335 59 94 442 64 503 75 767 71 879 94 97 113037 103 47 51 250 307 94 96 506 17 34 509 26 702 865 90 917 42 57 84 114097 107 24 210 309 66 93 477 666 81 736 99 884 908 18 84 115107 47 74 223 523 34 47 609 746 80 96 812 982 116022 42 126 42 79 347 71 429 504 647 72 723 79 831 69 925 49 117024 51 126 260 68 73 87 325 46 54 480 92 553 627 36 84 740 937 42 118165 96 299 398 442 517 694 710 35 77 828 38 42 58 930 37 119053 66 521 26 641 717 52 87 885 992

120017 76 208 57 382 469 507 23 46 59 70 631 81 90 787 802 67 73 92 923 26 121034 113 76 82 361 74 401 508 15 23 726 82 850 961 122021 28 225 304 18 87 469 77 524 655 99 854 75 93 914 123042 222 57 59 71 496 586 706 864 124022 192 217 438 86 92 537 42 68 88 626 97 737 851 914 125257 308 59 545 46 677 208 914 41 62 126119 43 94 318 75 81 88 402 516 69 98 703 42 816 55 913 127010 151 81 282 84 410 96 564 67 737 80 828 48 924 51 87 92 128028 64 152 278 319 89 465 75 571 91 789 881 129069 180 96 226 58 93 336 82 58 408 17 26 58 524 80 784 92 834 947 130056 78 80 91 168 330 429 515 641 772 803 1301037 51 97 105 59 85 212 386 402 18 772 90 800 1 132094 96 146 273 324 70 97 412 16 23 32 40 54 94 527 90 646 781 133100 22 44 74 78 257 88 339 40 426 57 71 80 605 806 914 134066 121 211 82 97 428 94 623 709 889 960 135008 50 79 215 74 75 399 491 713 843 136007 109 31 92 98 264 80 85 34 484 92 508 11 41 613 731 50 853 973 137079 119 321 66 94 418 28 40 549 87 617 88 757 89 855 930 138014 26 88 98 218 465 529 54 75 607 67 709 60 71 87 810 60 139009 106 17 42 206 25 88 97 367 69 71 883 140074 144 184 88 94 274 530 41 48 633 87 717 36 38 141011 15 58 112 36 81 284 432 519 76 93 635 78 731 841 922 142043 115 291 345 53 437 69 652 55 756 821 968 143033 234 332 77 405 34 583 616 744 828 144017 43 46 57 74 134 60 63 376 576 662 717 34 145002 82 229 37 61 201 34 347 48 56 436 66 531 40 42 79 692 870 75 976 146061 167 212 62 397 422 49 524 610 36 776 812 147021 132 347 402 25 84 508 684 717 31 56 93 820 49 68 80 903 97 148054 76 83 103 8 43 62 208 51 465 91 532 51 623 930 149015 28 135 72 240 53 573 706 35 72 830 902 42 47.

150071 81 178 304 487 760 909 151110 14 323 45 68 468 500 11 19 87 601 738 838 960 152163 245 328 52 578 706 823 153044 119 68 206 65 82 438 65 506 25 46 94 606 13 24 33 40 55 91 95 701 14 40 810 36 40 154014 58 128 54 265 332 400 19 33 529 649 59 65 758 79 835 50 959 61 67 155025 85 182 201 96 359 486 560 80 631 57 63 73 89 710 46 944 66 156323 54 60 482 554 67 684 739 66 91 80 427 49 937 81 157004 14 32 68 179 83 99 293 349 91 406 532 647 68 868 158022 74 174 280 81 440 44 90 91 559 603 728 36 827 921 159144 245 67 326 62 469 551 625 60 712 890

אכטונג!

ה"ה שניידער-מייסטער, גאלאנטעריע-סוחרים און קאנפעקציאנערען!

דערמיט מאך איך בעקאנט דער ג' קונדשאפט, אז איך האב ערעפענט א נייע געשעפט פון זעמטליכע

שניידער-צודאטען און גאלאנטעריע

אויף באוואמיעסקא 16 פראנט

און עמפפעהל:

יויקטאריא, בעק, ערמעל-סאטין, קלאט און קארמצן, קרעזע און זשאנעט, פערש. לייוועגט, וולאשאנקע, מושלין, אטלאס און ראדאמע, קאמגארן-סאטין, וואטאלין, גומי-בענדער, שטאפ-ביינוועל, אלערארט גארן, אלערליי קנעפ, זיידענע מאשמא. מאשין-און האנד-זייד פעדפינקעס א.ז.וו.

קאנקורענץ-פרייזען!

מיט אכטונג **ט. וויגאדבד**

לאדז, נאוואמיעסקא 16, פראנט

ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע

5-טע קלאס, 9-טער ציהונגס-טאג

10000 zł na nr.: 88804

Po 5000 zł. na nr. nr.: 19923 23038 45816 45638 108488 115726

Po 3000 zł. na nr. nr.: 6942 13849 50250 78891

Po 3000 zł. na nr. nr.: 6942 13849 50250 78791 103380 106006 115166 122222

Po 2000 zł. na nr. nr.: 7221 11764 14756 33968 55234 55558 82851 87228 94399 14546 108593 124664 130757 140045 155036 156365

Po 1000 zł. na nr. nr.: 10537 12820 24997 35300 36735 46246 48223 50353 50307 61692 64202 66579 68034 68605 76711 86045 93545 99563 104887 109569 113018 114444 138954 140101 150970 151307 151955 153922 154597 156389

Po 500 zł na nr. nr.: 112 2082 3060 3254 3337 6351 6989 8090 8220 8413 8901 8910 9243 11116 11293 11677 13631 13742 14259 15699 16601 17160 17407 20073 20566 21036 22883 2434 24900 25363 26155 27853 29053 29048 29973 30658 31651 31896 32224 32473 33609 34063 35017 35621 37300 41634 42380 45078 45479 47298 47892 49458 50440 51732 51743 52070 52738 53807 53482 56119 56250 56285 56502 57997 6458676 58732 58933 61359 61983 62006 63460 64646 66000 66052 66960 67912 69591 [illegible] 71335 72063 74082 74328 74446 74974 [illegible] 76568 76580 81397 81447 82070 82972 84316 [illegible] 86241 86242 88661 88869 88915 90576 90683 90755 90860 93044 93312 94977 96287 96533 96702 97460 97786 97842 98334 10016[illegible] 100862 101826 101862 102319 103108 106048 107523 108677 108762 108958 108991 10962[illegible] 110650 111734 112102 115713 116216 11680[illegible] 118073 118629 119427 119646 120544 12182[illegible] 122532 122500 124745 124998 125666 12600[illegible] 127025 127227 128643 130173 130890 1326[illegible] 134672 134741 134708 134713 135429 1358[illegible] 140244 140448 140501 140556 142227 14304[illegible] 144042 144274 145053 145543 145639 1486[illegible] 148671 149416 149715 149736 15035[illegible] 15[illegible] 155014 155054 155661 155676 151[illegible] 156[illegible] 157733 158034 158372 15[illegible] 159[illegible]

Po 250 z[illegible] następujące numery:

19 79 140 [illegible] 307 10 458 563 631 38 70 810 15 959 [illegible] 143 64 342 547 676 747 832 902 2144 237 79 300 54 94 401 64 77 537 54 662 788 875 3004 21 47 82 107 27 30 50 55 385 414 33 37 541 89 821 34 92 920 48 49 61 4116 64 402 3 95 571 600 67 91 700 19 25 926 5034 78 115 18 36 58 97 234 72 79 393 441 668 765 66 76 867 6008 9 57 69 87 116 204 52 70 93 319 65 907 7013 25 116 56 77 251 555 616 739 829 46 48 52 90 942 86 90 8049 55 108 23 63 234 362 435 66 [illegible] 705 21 33 807 11 39 9062 77 302 21 549 51 75 651 796 97 840 62 87 989 10090 210

68 89 492 507 600 49 70 12 78 84 86 846 999 11057 112 64 202 21 95 329 90 402 54 86 525 29 77 88 601 2 3 53 62 68 799 829 65 942 12014 344 63 510 46 622 93 758 67 847 86 978 13073 264 75 92 309 432 58 515 79 88 637 90 860 945 51 14013 37 107 36 258 326 462 642 770 98 807 983 97 15183 247 59 395 500 26 665 727 32 802 8 933 16024 28 79 138 42 289 342 431 517 23 44 67 87 692 721 820 22 917 47 17105 35 84 305 35 625 53 94 768 93 809 16 37 50 52 973 83 18086 197 203 580 688 874 82 19114 50 277 362 406 7 57 68 512 63 729 818 37 948 92 20030 126 60 335 44 400 13 27 99 558 70 76 687 781 864 74 21007 63 289 317 24 413 24 37 507 60 82 84 737 818 57 909 72 22040 49 54 83 348 426 57 511 76 677 762 839 23022 24 108 213 91 408 29 67 641 716 43 834 69 24052 100 49 50 238 48 325 888 477 520 31 75 672 707 16 54 69 85 904 10 25014 25 93 109 226 86 316 60 424 527 36 630 701 57 75 857 936 26006 31 121 51 266 309 505 22 603 720 28 42 800 913 47 54 74 94 27002 13 136 414 56 77 554 669 768 28067 109 37 44 353 423 27 28 49 545 96 628 77 370 832 72 978 29027 53 210 93 388 402 24 40 548 65 667 68 714 25 54 831 68 86 901 22 23 53 59 90

30040 75 93 101 10 23 334 81 95 565 715 22 41 89 806 965 31024 27 35 66 146 247 54 94 300 30 487 532 35 48 57 626 29 64 794 818 90 913 32061 73 124 33 44 66 98 352 452 89 593 601 80 754 842 963 81 33017 143 296 339 438 503 51 811 931 34008 224 371 476 541 45 617 740 76 86 978 35064 173 93 216 75 88 317 417 685 704 37 96 98 889 900 36007 59 64 78 82 86 94 142 244 337 562 772 78 918 37075 91 121 33 89 90 211 47 57 68 328 402 36 508 661 902 70 78 38251 52 341 484 585 600 739 813 912 14 71 39130 289 363 82 420 39 581 99 631 86 746 811 31 58 87 957 59 40061 126 27 50 478 531 62 678 743 76 87 849 932 41023 177 681 706 16 18 60 90 854 72 962 42001 72 123 202 57 99 333 39 509 655 739 802 43013 178 527 91 604 810 2352 917 44025 53 155 218 41 59 73 369 566 622 37 72 91 737 94 853 54 90 903 45039 165 316 42 475 91 534 46 65 736 909 56062 202 345 72 424 42 88 569 608 61 90 [illegible] 47152 53 76 218 31 81 95 429 538 653 703 [illegible] 921 48101 89 94 209 416 24 70 569 640 760 [illegible] 124 43 46 58 92 254 300 424 93 596 727 [illegible] 50036 160 273 393 429 46 532 70 656 69 [illegible] 51095 106 97 345 502 61 66 87 610 56 70 915 44 52071 265 95 484 631 743 836 69 93 99 982 91 53044 89 137 46 255 76 88 315 504 67 91 634 68 707 62 812 54088 129 215 40 330 61 435 17 92 548 754 827 59 948 79 55083 107 12 24 71 292 346 540 82 601 785 87 831 923 56057 169 200 29 374 407 23 599 614 729 802 81 990 57076 102 37 203 10 40 91 305 36 572 634 51 55 734 953 66 58040 97 313 74 401 24 504 579 87 59064 95 109 62 220 307 74 99 454 508 645 88 96 716 99 918 65

60093 132 63 85 270 397 16 829 614 15 44 86 715 83 872 927 61132 40 204 30 453 72 598 711 812 17 911 62047 324 87 405 501 27 93 611 782 942 63100 56 210 339 91 603 56 69 820 55 57 78 907 9 64008 12 285 388 421 35 569 81 737 871 941 65011 112 92 297 16 430 61 519 88 712 49 007 85 973 66066 164 95 210 11 435 522 636 752 821 47 943 74 67045 51 77 231 76 395 498 523 674 94 769 902 73 95 68143 207 77 322 43 76 465 512 28 47 86 645 956 83 69 213 25 40 60 78 306 450 514 659 61 84 726 69 70 833 55 917 31 32 73 70048 115 30 31 212 21 300 28 77 95 413 20 77 556 614 29 57 59 69 765 942 71059 117 49 50 242 2 76 85 485 553 79 650 764 842 85 931 32 73 72016 39 47 51 356 433 505 85 93 630 717 24 924 2973051 72 131 47 97 319 98 497 597 673 709 820 928 59 704008 23 34 47 73 123 78 272 73 82 339 52 626 744 863 75019 218 406 18 75 508 57 637 54 723 63 837 44 918 46 76029 123 302 455 58 597 615 35 58 753 77054 104 262 355 95 457 518 615 87 764 72 92 93 802 54 63 66 72 997 78039 50 70 85 120 45 294 344 65 76 79 823 93 634 46 996 79037 146 85 230 568 610 31 46 91 97 703 16 836 99 954 59 76 80337 465 78 636 767 99 849 55 994 81069 170 253 330 85 459 505 70 82 601 11 726 39 50 56 67 87 847 946 75 82280 82 86 392 95 445 74 559 660 743 67 85 839 83002 80 108 39 289 427 529 43 641 66 726 820 50 84014 45 151 287 325 67 409 17 512 31 50 66 708 14 844 909 85075 140 57 243 318 429 36 73 588 720 23 816 83 86068 129 90 213 66 97 338 56 64 434 606 23 876 991 87185 334 40 65 73 94 594 679 803 73 964 97 88003 267 79 515 38 58 97 641 67 71 773 827 999 89023 187 275 362 414 76 510 96 615 862 64 92 958

90119 26 96 97 302 522 77 654 61 69 806 7 20 47 56 928 91019 102 213 321 427 506 37 63 635 64 84 92040 44 87 92 113 42 80 247 379 413 53 54 530 705 76 77 93174 278 97 392 98 619 909 56 94006 48 111 277 359 96 411 522 80 751 861 923 76 95029 49 61 177 274 338 635 702 20 60 96 804 935 96104 27 292 308 474 543 650 60 65 773 832 88 917 65 88 97018 140 385 437 529 626 72 122 91 848 55 59 98003 26 64 98 102 42 89 242 400 508 17 98 718 55 820 34 39 99 910 49 58 99013 106 8 24 401 29 78 540 49 65 99 837 910 26 100102 65 203 4 30 63 329 52 439 69 624 50 75 743 67 800 37 101011 13 48 142 51 208 61 476 91 587 660 796 [illegible] 102115 66 67 214 70 471 78 598 611 61 741 826 103102 316 423 61 511 657 78 788 813 52 70 104038 150 223 333 38 49 411 36 72 508 97 690 105048 201 309 12 21 59 63 486 586 614 714 814 51 57 58 921 10604 98 200 10 83 92 396 418 24 447 802 34 941 65 107036 46 223 53 214 72 481 523 70 644 742 62 943 108102 10 274 407 70 500 633 68 700 60 75 57 109097 127 56 250 86 91 341 44 79 90 99 784 90 849 110006 61 148204 58 316 23 587 626 705 975 111124 32 77 272 526 96 632 45 70 95 760 844 84 961 78 112086 201 21 85 533 50 681 733 865 66 74 814 43 53 113031 62 112 201 86 315 80 493 514 53 634 48 724 55 861 75 945 114007 98 102 19 351 80 430 511 52 620 747 904 14 115118 70 289 307 483 552 771 811 61 85 957 116027 213

503 25 27 35 47 53 75 662 842 910 91 83 117147 404 34 501 12 17 696 712 95 816 933 77 118149 211 73 335 464 84 553 93 764 96 849 81 904 16 57 98 119308 68 481 535 37 49 53 835 95 951 7

120013 113 85 210 61 311 67 91 422 50 527 637 51 54 708 83 811 121101 17 42 98 269 73 84 423 28 595 713 68 871 943 96 122076 114 206 58 406 11 75 95 516 18 37 698 781 808 919 12328 49 275 347 77 89 91 587 649 51 94 805 28 44 954 91 124002 16 49 56 220 426 508 14 50 78 624 75 787 899 925 125029 51 66 115 76 99 268 336 429 518 49 59 64 664 800 69 968 126068 161 387 89 420 37 524 643 68 73 727 892 955 75 127051 78 144 77 200 50 373 465 85 596 639 735 66 800 99 932 128047 183 200 396 502 10 24 41 695 78 91 975 85 129080 156 213 73 345 78 89 429 582 630 801 130160 200 340 62 89 543 95 612 15 69 85 808 28 90 925 131121 90 202 39 84 86 371 93 96 457 574 608 41 82 744 48 70 826 37 50 68 99 976 99 132167 360 93 413 26 57 541 47 72 607 711 813 77 917 133029 80 221 25 343 449 52 79 539 729 70 94 897 944 134008 23 56 58 208 57 85 310 440 44 78 579 666 735 64 135005 137 95 285 87 431 78 84 636 41 48 89 709 34 895 944 136017 71 96 196 287 353 456 647 98 729 46 61 67 906 26 36 137014 44 108 52 64 88 254 67 354 425 609 51 70 74 756 99 813 919 138049 203 22 51 60 533 50 634 707 30 139095 150 75 260 93 345 455 518 94 743 45 47 904 10 140032 55 87 133 45 60 92 234 83 319 35 51 426 75 516 37 46 623 854 76 82 998 141035 79 133 368 402 87 516 898 900 89 142037 67 125 51 215 17 85 488 585 713 34 82 878 82 90 97 143009 47 150 80 270 80 85 312 414 97 529 34 50 711 97 834 61 74 927 61 144003 83 99 297 316 446 69 72 75 92 647 819 49 905 29 99 145 345 475 95 538 68 626 31 745 92 856 76 146029 114 65 92 215 427 30 531 45 82 657 710 951 87 147057 154 65 218 83 516 51 53 691 43 746 894 99 148068 110 35 72 75 284 412 20 53 70 542 703 874 935 149108 14 47 91 280 343 59 400 30 49 540 711 43 52 87 859

150075 141 49 230 63 83 307 402 503 21 36 39 44 90 604 20 23 764 828 37 39 922 57 92 151017 155 61 94 336 87 95 404 602 78 563 611 80 90 771 806 67 152180 242 69 541 601 734 65 78 859 74 959 67 153105 21 35 85 211 49 888 335 71 437 57 78 99 529 53 539 52 736 43 48 831 59 87 967 85 154004 18 29 220 92 333 39 92 550 700 44 50 830 56 941 44 155084 90 150 86 216 27 94 664 78 98 856 941 156053 74 101 85 219 418 52 98 631 58 95 709 85 821 54 67 93 915 157051 81 159 90 202 5 10 360 78 429 558 91 602 42 69 70 702 964 90 158030 97 322 70 91 496 558 641 80 748 904 92 159043 150 323 54 70 587 608 27 73 706 39 878 925 61

Dr. med. **REICHER**

פאלודניאווא 28, טעל. 20193

ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג

נעהמט אן פון 8 — 11 פריה און פון 5 — 8 אוונט
זונטאג און יום-טובים פון 9 — 1 ביטאג.

קלאנג-קינא-טעאטער

ZACHĘTA

26 זגערזשער 26

היינט און פאלגענדע טעג!

גרויסער דאפעלטער פראגראם:

1) 100-פראצענטיגער פוילישער רעדענדיגער פילם לויט דער ערצעהלונג פון Józef Konrad Korzeniowski „דער נצחון"

דער געפערליכער גן-עדן

אין די הויפט-ראלען:

Samborski, Brodzisz, Malicka.

2) **דער טאנץ צווישען הערצער**

מיט JOAN GRAWFORD אין דער הויפטראלע.

נעכסטער פראגראם: „מאראקא"

דער זאל איז גוט בעהייצט.

אנהויב אין געוו. טעג 4 נאכמ. שבת, זונטאג 12 ביי טאג.

לאמפען

אלעראַרט לויט די נייעסטע מאדעלען אין א גרויסען אויסוואהל אויף די בעסטע בעדינגונגען

עמפפעהלט דאס רענאמירטע

לאמפען-געשעפט

A. J. EISNER S-CY

פאלודניאווא 25, טעל. 178-74

פיהרט אויס בעשטעלונגען לויט אויסגעוועהלטע צייכנונגען, ווי אויך אלע זאמטליכע רעפאראטורען

:: קאנקורענץ-פרייזען. :: 1780

מאטארען

עלעקטרישע נייע און געברויכטע

ביליגסטע בעצוגס-קוועלע!

רעפעראטור-ווערקשטעל

קאלעקטארען און אנלאספראיו 1733

אלער ארט עלעקטרישע אינסטאלאציעס

NEON ליכטרוירען-רעקלאמע

Inż. J. REICHER & Co., Południowa 28, tel. 21-000

גארדינען-פאבריק

פירמע ק. צוקערמאן

לאדז, פאלודניאווא 20,

טעל. 245-43

עמפפעהלט צום איצטיגען סעזאן די נייעסטע און מאדערנסטע גארדינען,

קאפען, סטארען פון טול און עטאמין

צו קאנקורענץ-פרייזען!

רעיעלע בעהאנדלונג!

בעזוכט מיין געשעפט און איהר וועט זיך איבערצייגען. 1776

א בעקעריי

פון 2 אייוועז צו מצות עוועטועל איינגענצען אבצוגעבען

מיט א שטוב און א קוך 1775

באלוטאוויטשא 24,

צו ערפאהרען פיעטרקאווער 79 ביים אדמיניסטראטאר פון 2–4 נאכמיטאג.

זיכערע הילף און א רפואה

אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער, ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס איז גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאן און עס פעלט ארויז! אין דעם פוס און דער קראנקער איז איז א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראגדיג אזוי שטערבליך. ספעציעל גומענע הייל-באנדאזשען אויסגעצייכנעט נגט דורך גרויסע פראפעסארען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דעמטשער פראפעסאר

דאקטאר בראכורעהונג בעזאטונגען וועכער דעם שמערצמן און געפעהרליכסטע בראך, אויך פאר הויקערס ליקווגען מיט הייל-גארטען און אפפארטען פאר פערקרומטע פוס און פלאט-פוס ספעציעלע איינלאגען אין די שיך. קינסטליכע גומענע פיס און הענט, גומענע זאקען, פאר די גרעסטע קראנקע אדערן. עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בטאג און פון 3 ביז 7 אין אוונט

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped

von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,

tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר בעראנטש, פראפ. דר. י. מאַרישלער, פראפ. ד"ר בר. קילאנאווסקי און אויך אנדערע.

מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אויס מיין בעסטען דאנק פאר דעם הייל-ארטאפעד: שען גארטען, וואס עס האט פערלעגט מיין 18-יעהריגער טאכטער דער ה' ד"ר. י. ראפאפארט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10. מיין טאכטער איז געווען קראנק אויף פערקרימונג פון רוקען-ביין.

פישעל ווילדמאן.

וואס שענקען אייגענע ליבסטע אויף די קומענדיגע יום-טובים?

אין אונזערע רייך-פערזעהענע אפטיילונגען

וואל-שטאפען
זיידווארען
מענער-קאנפעקציע
קינדער-קאנפעקציע

דאמען-וועש
הערן-וועש
שטרימף
שיכווארג

טיכלעך
קאלדרעס
קאסמעטישע ארטיקלען
ביזשוטעריע

קאלאניאל-אבטיילונג
ווײַן
גלאזווארג
און פארצעלאן

אלע קענען געפינען א געשמאקען פרעזענט פאר יעדען פרייז אין דער בעסטער קוואליטעט.

מיר מאכען בעזונדער אויפמערקזאם די געעהרטע קליענטען אויף אונזער רייך-פערזעהענער אפטיילונג פון

ווידזעווער סחורות, ספעציעל מארקע

פון ביז איצט נאך נישט געוועזענע קוואליטעט

O K

און אויך דעם אליין-פערקויף פון
רעשטלעך, בראק
און סעקונדא

KONSUM
PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE" S.A.
ROKICIŃSKA 54. Dojazd Tramwajami 10 i 16

KONSUM
PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE" S.A.
ROKICIŃSKA 54. Dojazd Tramwajami 10 i 16

וויכטיג פאר שניידער-מייסטער

קאנפעקציאנערען און גאלאנטערי-סוחרים!

ביליגסטע קוועלע

פון שניידער-צודאטען און גאלאנטעריע

וויקטאריא, בעק
ערמעל-סאטין
קלאט און קארמען
קראזע און זשאננעט
פערשידענע ליינוואנט
וולאשאנקע און מושלין
אטלאס און ראדאמעע
קאמגארן-סאטין, וואטלין.

D.M.C. און C. B. זאטשאסקעס
גומי-בענדער, ריפס און טאפט-בענד
פערשידענע קעהס, שטאפף-ביינוועל
ניי- און מאשין-נאדלען, אלערארט גארן
גאלאנעז, ספינקעס, אגראפקעס
פערלמוטער-קנעפ, זיידענע מאשמא
מאשין- און האנד-זייד, פאדפינקעס,
שנוראוואדלעס א. אז. וו.

קאנקורענץ = פרייזען!!!
ריזיגע אויסוואל!

„Bazar Krawiecki"

אייגענטימער: מאראקא און קיניג

לאדז, נאווראמיעסקא 8, פראנט-געוועלב

פאר שניידער און סוחרים — ספעציעלער ראבאט!

בעקאנטמאכונג.

די פערוואלטונג פון דער

יודישער קהלה

אין לאדז מאכט דערמיט בעקאנט, אז דער

2-טער טייל פון שטאט-רעגיסטער אויפ'ן 1932 יאהר

וואס ענטהאלט די שטאט-צאהלער פון די גאסען: קילינסקיעגא, קאפערניקא, לעשנא, ליפאווא, 11. ליסטאפאד, לאנקאווא, מאניושקי, נארוטאוויטשא, נאווראט, פרזשעיאזד, פוסטא - גאס און שענקיעוויטשא,

ווערט אויסגעלייגט צום דורכזעהען לויט די עקזיסטירענדע פארשריפטען במשך פון 8 טאג, ד. ה. פון דעם 20-טען מערץ ביז דעם 28-טען מערץ ד. י. איינשליסליך אין דער קאנצעלאריע פון דער קהלה (פרייהייטס-פלאץ 6) אין די שעה'ן פון 10 פריה ביז 1 נאכמיטאג.

1731

לאדז, דעם 18-טען מערץ 1932.

Dr. med.

W. Eychner

אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען

וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4

(נעבען קינא „טשארי") טעל. 72-134

נעהמט אן פון 1/2 2 — 4 און פון 7 — 8 אווענד

Dr. med.

Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 21-245

נעהמט אן פון 8—9.30 פריה, פון 12.30—1.30 נאכמ. און פון 5 ביז 9 אוונט. זונטאג פון 9 ביז 1 ביטאג. דאמען בעזונדער ווארטע-זאל.

מענער-קאפעלושען

ווערען ווייטער אהן איבעררייס
פאסאנירט
לויט'ן בעוואוסטען אויסלענדישען
באָרזאלינא-סיסטעם.

גאנץ לאדז האט זיך שוין איבערצייגט, אז פון די עלטסטע שמוציגסטע הימען ווערען בײַ מיר געמאכט גאנצליך נייע. יעדער א ביגער הוט ווערט אויסגעפרעסט אונטער מײַן פערזענליכער אויפזיכט. ביליגע פרייזען.

געדענקט!

נור פעטריקאווער 30

טעל. 107-56

איינגאנג דורכן דאמען-הימען-געשעפט, פראנט.

קליינע אנאנסען

פרייז פון אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער נור 1 זל.

צו דינגען און פערדינגען פערשידענע וואוינונגען אין אלטע און אין נייע הייזער מיט אלע בעקוועמליכקייטען אויף מאנאטליכע דירה-געלד. געוועלבער, געשעפטס- און פאבריקס-לאקאלען, מעבלירטע צימערען, הייזער, ווילעס, פלעצער פון פערשידענע פרייזען. יעדער קויפט און פערקויפט. נאר דורך דער ביורא „לאקום", וואס ערלעדיגט פינקטליך און סאליד. אינהאבער יוסף קארמעסער און קאמפ. אינפארמאציעס אהן בעלוינונג, פיעטריקאווער 62, פראנט, 2. שטאק, טעל. 15-166, טעטיג פון 8 פריה ביז 8 אווענד.

א דירה פון א גרויסע שטוב צו פערמיטען זאוואדזקא 33. צו ערפאהרען אין אדמיני. 1746

ביליג אפצוגעבען א צימער אויף א פאַ-צאוניע געאייגנעט פאר א דאמען-שניידעריי. אויך אויספערקויף פון פערשידענע מאלער-שאבלאנען, שפריץ-מאשינען ביי פישהאף, פולנאצנא 9. 1784

א בעקעריי אויף מצות אין צענטרום שטאט, פולשטענדיג איינגעאָרדענט, פרייזיווירדיג צו פערדינגען. צו ערפאהרען פאמארסקע 67 אין געוועלב פון געבעקס. 1750.

טרוסקאוויעץ. ביליגער פריהלינגס - סעזאן. אפריל—מאי. בעשטעלען וואוינונגען. אינפארמאציעס צו פערלאנגען נור דורך דער פערוואלטונג פון קור-ארט טרוסקאוויעץ. 1637

צו פערמיטען א צימער איינגעריכטעט מיט א מאטאר אויף גוטע בעדינגונגען. צו ערפאהרען אין אדמיני. 1755

פערשידענעס

איך זוך א שותף צו אנ'איינגעפיהרט געשעפט אין דער האלע אגראדאווא 3, צו ערפאהרען אל. 1 מאי 36 פראנט, 3 שטאק וו. 20. 1743

א שלאף-צימער און אנ'עס-צימער א 4 לאמפיגע ראדיא, א סאלאן פאטעפאן ביליג צו פערקויפען. ציגעל-גאס 15 וו. 10. 1742

איך זוך א שותף צו אנ'איינגעפיהרט געשעפט פון בוי-ארטיקלען מיט א קאפיטאל פון 3000 — 4000 זל. אדרעס צו ערפאהרען אין אדמ. 1818

עס איז נויטיג

ס'איז נויטיג פון זאפארט א שקארפעטען-ארבייטער ביי א האנד-מאשין גלובנא 57, גאלדמאן אין הויף. 1781

לאקאלען

א שטוב מיט א קוך, 2 שטובען מיט א קוך און א ענצעל שטוב, מיט אלע בעקוועמליכקייטען צו פערמיטען דירעקט בײַם ווירט, פראנציסקאנער 30. 588

צוליב אברייזע איבערצוגעבען א וואוינונג 2 צימער און קיך. אויך פערשידען מעבעל ווסכאדניא 66, וו. 23. 1739

א וואוינונג פון א שטוב מיט א קיך איז ביליג איבערצוגעבען פון זאפארט. זגערזשער 5, וו. 18. 1736

Doktór
Łagunowski
Piotrkowska 70
i róg Traugutta
Tel. 181-83.
choróby skórne,
weneryczne
i moczopłciowe
(Naświetlania promieniami Roentgena)
Przyjmuje od 8^{30} do $9\frac{1}{2}$ rano, od 1-ej do 2^{30} pp. od 6 do 8^{30} w., w niedzielę i święta od 10 r. do 1-ei p. p.

Samochody
i motocykle używane
Kupno, sprzedaż, komis
zamiana.
Auto-Agencja
Gdańska 82 tel. 189-28

קעכער
אויף דער מאשין
ווערען אויסגענייט
שרודמיעסקא 8.

בעקאנטמאכונג.

דערמיט טיילען מיר מיט דער ג. קונדשאפט, אז ס'איז ערעפענט געווארען א פאבריקס-לאגער פון זעמטליכע

דיקטען און פארנירען

אויף 27 וואולטשאנסקא 27

און פערקויפט אלעס צו געניגע פאבריקס-פרייזען.
רעעלע בעהאנדלונג! מיט אכטונג

ב. לעווין, וואלטשאנסקא 27 1748

די ביליגסטע קוועלע

פון ניקעל- און אייזען-בעטען
קינדער-בעטלעך
סינדער-וועגעלעך
פעלד-בעטען
מאטראצען / קאזעטקעס / טאפטשאנעס / קינדער-שליטענס
אין דער ניי-ערעפענטע פירמע

Krajowa Centrala Łóżek

לאדז, פיעטריקאווער 66, אין הויף.

די בעסטע קוואליטעט! פינקטליכע און רעעלע אויספיהרונג!
בעמ.: דאס אנקוקען פערפליכטעט נישט צום קויפען.

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט צושטעלען א היים; אויף דער פראווינץ 6-50 א חודש אין אויסלאנד — 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינען פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פאראנטווארטליך.
די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

צאנאנסען-פרייז: פאר'ן מעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין מעקסט—40 „ „ „ „ „ —60 „ „ „ „ 4 „
נאכ'ן מעקסט—12 „ „ „ „ „ —18 „ „ „ „ 8 „
[illegible] 50 פראצ. [illegible] 160 פראצ. [illegible] מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: [illegible]
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 2[illegible]